

**Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav veřejné správy a práva**

Přínos mikroregionu pro rozvoj obcí

Lenka Bradnová

**Bakalářská práce
2012**

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lenka Bradnová**
Osobní číslo: **E09335**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa**
Název tématu: **Přínos mikroregionu pro rozvoj obcí**
Zadávací katedra: **Ústav veřejné správy a práva**

Zásady pro vypracování:

Cílem je zhodnocení vybraných projektů konkrétního mikroregionu z hlediska přínosnosti (SWOT analýzy).

Práce bude obsahovat:

- Regionální rozvoj a regionální politiku v ČR.
- Financování rozvoje regionů a obcí.
- Rozvojové aktivity regionů a obcí, příklad:mikroregion Novobydžovsko.

Rozsah grafických prací: —

Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- MAIER, Karel; ČTYROKÝ, Jiří. *Ekonomika územního rozvoje*. 1. Praha : Grada Publishing, spol. s.r.o., 2000. 144 s. ISBN 80-7169-644-7.
- PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. Praha : Management Press, 2004. 370 s. ISBN 80-7261-086-4.
- ŠILHÁNKOVÁ, Vladimíra. *Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji*. 1. Pardubice : Univerzita Pardubice, 2007. 129 s. ISBN 978-80-7395-019-4.
- WOKOUN, René. *Regionální rozvoj : východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Praha : Linde, 2008. 480 s. ISBN 978-80-7201-699-0.
- WOKOUN, René; MACHÁČEK, Jaroslav. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 4. Plzeň : Aleš Čeněk, s. r. o., 2004. 440 s. ISBN 80-86473-80-5.
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích.
- Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje.

Vedoucí bakalářské práce: **JUDr. Martin Šmíd**
Ústav veřejné správy a práva

Datum zadání bakalářské práce: **27. června 2011**

Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2012**

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.

děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejňáková, Ph.D.

vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 2. srpna 2011

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako Školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 30. 4. 2012

Lenka Bradnová

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce JUDr. Martinu Šmídovi za jeho odbornou pomoc, cenné rady a připomínky, které mi pomohly při zpracování bakalářské práce.

ANOTACE

Práce je zaměřena na vývoj regionů, teorii regionální politiky a územně správní jednotky. Zabývám se obcí s rozšířenou působností Nový Bydžov z hlediska nezaměstnanosti. Pozornost je především zaměřena na Mikroregion Novobydžovsko, jeho hospodaření, projekty a čerpání dotací.

KLÍČOVÁ SLOVA

Regiony, obec s rozšířenou působností, mikroregion, dotace, projekty

TITLE

Benefits of microregion development of municipalities

ANNOTATION

The work is focused on the development of regions, the theory of regional policy and territorial administrative units. I deal with municipalities with extended powers Nový Bydžov in terms of unemployment. Attention is mainly focused on Micro Nový Bydžov, its management, implemented projects and utilization of grants.

KEYWORDS

Regions, the municipality with extended powers, microregion, grants, projects

OBSAH

ÚVOD.....	10
1 REGIONY A REGIONALIZACE.....	11
1.1 DĚLENÍ REGIONŮ Z HLEDISKA DIFERENCIACE	12
1.2 ŘÁDOVOSTNÍ HIERARCHIZACE REGIONŮ	13
2 TEORIE REGIONÁLNÍ POLITIKY.....	15
1.3 ZÁKLADNÍ CÍLE REGIONÁLNÍ POLITIKY	15
1.4 VÝCHOZÍ PRINCIPY REGIONÁLNÍ POLITIKY.....	16
1.5 ZAMĚŘENÍ REGIONÁLNÍ POLITIKY	17
1.6 VYMEZENÍ REGIONŮ REGIONÁLNÍ PODPORY	17
2.5 POJETÍ REGIONÁLNÍ POLITIKY	18
3 REGIONÁLNÍ POLITIKA V EU.....	20
3.1 ÚZEMNĚ-SPRÁVNÍ ČLENĚNÍ V EU.....	20
4 REGIONÁLNÍ POLITIKA V ČR.....	22
4.1 VÝVOJ REGIONÁLNÍ POLITIKY ČR V OBDOBÍ 1996 – 1997.....	22
4.2 MODERNÍ ČESKÁ REGIONÁLNÍ POLITIKA PO ROCE 2000.....	23
4.3 VÝCHOZÍ A SOUČASNÁ SITUACE.....	23
4.4 ADMINISTRATIVNĚ-SPRÁVNÍ ČLENĚNÍ.....	24
4.5 ÚZEMNÍ ČLENĚNÍ ČESKÉ REPUBLIKY PRO POTŘEB REGIONÁLNÍ POLITIKY A STATISTIKY	24
4.6 REGIONÁLNÍ STRUKTURA ČR.....	26
5 SVAZEK OBCÍ.....	27
5.1 ORGÁNY SVAZKU OBCÍ.....	28
5.1.1 <i>Komise pro rozvoj mikroregionu.....</i>	28
5.1.2 <i>Předseda a místopředsedové.....</i>	28
5.1.3 <i>Revizní komise</i>	28
5.1.4 <i>Majetek svazku obcí, zdroje příjmů</i>	28
5.1.5 <i>Kontrola</i>	28
5.1.6 <i>Zánik svazku obcí, způsob rozdělení zisku a podíl členů na úhradě ztráty.....</i>	29
5.1.7 <i>Přistoupení ke svazku obcí, vystoupení, vypořádání majetkového podílu</i>	29
5.2 PRÁVA ČLENŮ SVAZKU OBCÍ	29
5.3 POVINNOSTI ČLENŮ SVAZKU OBCÍ	29

6	CHARAKTERISTIKA VYBRANÉHO ÚZEMÍ.....	30
6.1	NOVÝ BYDŽOV, OBEC S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ	31
6.1.1	<i>Historie města Nový Bydžov.....</i>	32
6.1.2	<i>Poloha obce v rámci kraje</i>	32
6.1.3	<i>Dopravní infrastruktura</i>	35
6.1.4	<i>Vývoj nezaměstnanosti 2007 - 2011.....</i>	36
6.1.5	<i>Průmyslová zóna.....</i>	38
6.2	MIKROREGION NOVOBYDŽOVSKO.....	39
6.2.1	<i>Předmět činnosti mikroregionu</i>	42
6.2.2	<i>Příjmy mikroregionu.....</i>	43
6.2.3	<i>Dojíždění do zaměstnání</i>	44
6.2.4	<i>Rozvojové aktivity obcí.....</i>	45
6.2.5	<i>Popis dotačních titulů</i>	48
7	ZREALIZOVANÉ PROJEKTY	54
7.1	PROJEKT ZNAČENÍ CYKLOTRAS	57
7.1.1	<i>Popis realizace projektu – 1. etapa</i>	58
7.1.2	<i>Harmonogram realizace projektu.....</i>	58
7.1.3	<i>Přínos projektu pro mikroregion</i>	58
7.1.4	<i>Kvalitativní a kvantitativní výstupy projektu.....</i>	59
7.1.5	<i>Popis realizace projektu - 2. etapa</i>	60
7.1.6	<i>Hodnocení projektu.....</i>	61
7.1.7	<i>Kvalitativní a kvantitativní výstupy projektu.....</i>	61
7.1.8	<i>Vlastní zhodnocení.....</i>	62
7.1.9	<i>Swot analýza.....</i>	63
7.2	PROJEKT RESTAUROVÁNÍ PAMÁTEK.....	65
7.2.1	<i>Popis projektu - 1. etapa.....</i>	65
7.2.2	<i>Popis projektu – 2. etapa</i>	66
7.2.3	<i>Popis projektu – 3. etapa</i>	68
7.2.4	<i>Swot analýza.....</i>	70
	ZÁVĚR	72
	POUŽITÁ LITERATURA.....	73
	SEZNAM PŘÍLOH	76

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Srovnání klasického a soudobého pojetí regionální politiky.....	19
Tabulka 2: Regionální členění.....	20
Tabulka 3: Seznam obcí, katastrální území a části obcí	33
Tabulka 4: Ekonomicky aktivní obyvatelstvo v jednotlivých odvětvích (k 30. 11. 2009).....	37
Tabulka 5: Příspěvky obcí do rozpočtu Mikroregionu Novobydžovsko na rok 2011.....	43
Tabulka 6: Dluhová služba obcí 2010 (v tis. Kč).....	45
Tabulka 7: Příjmy, výdaje a dotace obcí (v Kč).....	47
Tabulka 8: Čerpání dotací z Programu obnovy venkova	51
Tabulka 9: Realizované projekty Mikroregionu Novobydžovsko	54
Tabulka 10: Cyklotrasy Mikroregionu Novobydžovsko	57
Tabulka 11: Rozpočet projektu v 1. etapě	59
Tabulka 12: Financování vlastního podílu žadatele obcemi mikroregionu.....	60
Tabulka 13: Rozpočet projektu ve 2. etapě	61
Tabulka 14: Financování vlastního podílu žadatele obcemi mikroregionu.....	62
Tabulka 15: Swot analýza značení cyklotras.....	63
Tabulka 16: Seznam dodavatelů – 1. etapa	65
Tabulka 17: Rozpočet projektu v 1. etapě	66
Tabulka 18: Seznam dodavatelů – 2. etapa	67
Tabulka 19: Rozpočet projektu ve 2. etapě	68
Tabulka 20: Financování jednotlivých oprav památek ve 3. etapě	69
Tabulka 21: Seznam dodavatelů ve 3. etapě.....	70
Tabulka 22: Swot analýza restaurování památek	70

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: SO ORP Nový Bydžov	32
Obrázek 2: Železniční a silniční doprava	35
Obrázek 3: Graf vývoje nezaměstnanosti 2007 – 2011 (vždy k 31. 12.)	36
Obrázek 4: Průmyslová zóna Nový Bydžov – Zábědov.....	38
Obrázek 5: Mikroregion Novobydžovsko v porovnání s ORP Nový Bydžov	40
Obrázek 6: Mikroregion Novobydžovsko	41
Obrázek 7: Podíl dojíždějících a nedojíždějících mimo mikroregion na počtu EAO	44
Obrázek 8: Zadluženost obcí na 1 obyvatele v roce 2005 a 2010.....	46

SEZNAM ZKRATEK

ČR	Česká republika
DSO	Dobrovolný svazek obcí
EU	Evropská unie
EAO	Ekonomicky aktivní obyvatelstvo
HDP	Hrubý domácí produkt
HSS	Politika hospodářské a sociální soudržnosti
IČO	Identifikační číslo osoby
KHK	Královéhradecký kraj
MN	Mikroregion Novobydžovsko
MŠ	Mateřské školy
NUTS	Normovaná územní statistická jednotka
ORP	Obec s rozšířenou působností
POV	Program obnovy venkova
ROP	Regionální operační program
RD	Rodinné domy
Sb.	Sbírka zákonů
SO	Správní obvod
VÚSC	Vyšší územně správné celky
ZŠ	Základní školy

ÚVOD

Ve své bakalářské práci se věnuji teorii regionální politiky, hierarchizaci regionů a územní samosprávě České republiky. Popíšu základní pojmy, které se týkají vývoje územních celků, tj. regiony, regionalizace, nejvíce se zajímám o problematiku mikroregionů. Zajímala mě spolupráce obcí a dobrovolných svazků obcí na místní regionální úrovni. Na mikroregion z hlediska jeho činnosti, přínosnosti a financování. Zaměřím se na konkrétní mikroregion, který se nachází v Královéhradeckém kraji.

Popisuji kraj Královéhradecký z hlediska charakteristiky jeho území. Z Královéhradeckého kraje jsem se zaměřila na obec s rozšířenou působností Nový Bydžov a Mikroregion Novobydžovsko. Přiblížím ORP Nový Bydžovský krátce z pohledu historie, dopravní infrastruktury, nezaměstnanosti a dalšího rozvoje území. Charakterizuji územní polohu Mikroregionu Novobydžovsko, cíl činnosti daného mikroregionu, jeho přínosnost a financování. Podrobněji se zaměřím na projekty realizované mikroregionem a jejich financování, tj. čerpání dotací. Vybrané projekty celkově zhodnotím SWOT analýzou. První projekt byl zaměřen na rozvoj cestovního ruchu a týkal se značení cyklotras na území mikroregionu. Cyklotrasy se zapojily do sítě cyklotras v rámci celého kraje.

Zabývám se otázkou přínosnosti konkrétního mikroregionu, jeho činností, schopností čerpání dotací. Realizované projekty vždy vyžadovaly dofinancování z rozpočtu mikroregionu. Velká zadluženost zatěžuje nejvíce malé obce, které nemají dostatek finančních prostředků na splácení dluhu a ani na další projekty pro jejich rozvoj. Mikroregiony napomáhají členským obcím v jejich rozvoji, zlepšení životních podmínek pro jejich obyvatele. Na rozvoji v konkrétní oblasti Novobydžovska mají vliv různé aspekty, jako je nezaměstnanost, migrace obyvatel, pomalý regionální rozvoj. Informace o těchto aspektech jsem nastínila v následujícím textu a aplikovala na konkrétní mikroregion. Popíšu podrobněji průběh, způsob financování vybraných projektů a jejich přínos.

Cílem mé práce je zhodnotit vybrané projekty konkrétního svazku obcí pomocí SWOT analýzy.

1 REGIONY A REGIONALIZACE

Obecně se pojem „*region*“ může definovat jako „*krajinný celek různého řádu, správní celek, okrsek, rajon [25]*“.

Region je územní celek, který sdružuje více obcí či měst a jejich obyvatele, za účelem jejich vzájemné pomoci a zlepšení životních a dalších podmínek pro své obyvatele.

Regionalizace vymezuje regiony a zpracovává informace o územním rozčlenění. Sestupné uspořádání státu člení území do stále menších celků. Některé obce však usilují o spolupráci s dalšími obcemi, proto se mohou vytvářet např. mikroregiony.

Regiony lze rozlišit na základě různých hledisek.

Administrativní regiony – zaměřují se na fungování výkonu státní správy a územní samosprávy. Mezi nimi se vyskytují dva základní vztahy [20]:

- skladebnost – region vyšší úrovně (např. kraj) je tvořen více celky nižší úrovně (například obce),
- podřízenost či nadřízenost – v rámci výkonu státní správy jsou kraje (VÚSC) nadřízeny obcím a obce jsou podřízeny příslušnému kraji.

Účelové regiony – řeší konkrétní problémy, jako sociální infrastrukturu, životní prostředí a rozvoj daného území. Může se jednat o průmyslové zóny, kde se lákají investory, tlak na výzkum a vývoj či investice do vědecko-technických parků.

Regiony se dále mohou dělit na heterogenní a homogenní.

Heterogenní regiony – mezi regiony jsou značné rozdíly, např. ve vyspělosti, poskytování sociální pomoci.

Homogenní regiony – vyznačují se podobnými znaky, které se u nich sledují například zaměstnanost, rozvoj zemědělství, průmyslu [20].

1.1 Dělení regionů z hlediska diferenciacce

Z hlediska diferenciacce lze rozlišit mikroregiony, mezoregiony a makroregiony. Z pohledu hierarchie se regiony dělí podle následujících regionů [25]:

- makroregiony,
- mezoregiony,
- subregiony,
- mikroregiony.

Pro stanovení řádovostní hierarchizace regionů je velmi důležité rozlišit jejich střediska podle kvalitativního a kvantitativního uspořádání.

U provedené regionální hierarchizace v roce 1991 byly vytyčeny tři základní hierarchické úrovně u středisek. Střediska z pohledu komplexního se vyznačovala funkcemi obslužnými a pracovními [25].

- tři sub-kategorie: Praha – Brno – Ostrava, se staly vnitřním rozdělením pro 12 středisek. Tato centra se skládají z velkých měst, jež se vyznačují rozsáhlou regionální působností, s vyšší nabídkou výrobků a služeb, pracovních míst a možností seberealizace,
- následují střední a silnější centra na mikroregionální úrovni. Lze charakterizovat jako kombinaci středně velkých středisek a středisek mikroregionálních bez nejslabší kategorie. Jsou to města s označením základních mikroregionálních středisek a na území České republiky jich lze nalézt až 60,
- střediska nejnižší kategorie se mohou chápat jako soustava doplňujících středisek na mikroregionální úrovni. Také lze vymezit jako spojení ostatních středisek mikroregionálních a subregionálních. Jsou to spíše větší střediska s omezenou regionální působností, zároveň jde i o menší města, která se považují za významná kvůli své územní poloze.

1.2 Řádovostní hierarchizace regionů

U řádovostní hierarchizace lze dále vycházet ze sociogeografické diferenciaci České republiky. Podle řádovostní hierarchizace je možné rozlišit tři základní typy regionů s podrobnějším rozčleněním [25]:

- makroregiony,
- mezoregiony
 - dále se mohou členit na mezoregiony 1. a 2. řádu,
- subregiony,
- mikroregiony
 - mohou se dále členit na mikroregiony 1. a 2. řádu.

MAKROREGIONY lze charakterizovat jako celé území České republiky. Jediným makroregionem lze označit Prahu, jež přináší mnoho pracovních příležitostí, množství různých výrobků a služeb, v současnosti je také nejvíce osídlené město a hlavní město ČR.

MEZOREGIONY označují rozsáhlé územní jednotky, kde se realizuje tzv. nadmístní občanská vybavenost. Umožňují vzdělávání na vysokých školách, zdravotní péči ve fakulturních nemocnicích, mnoho způsobů, jak využít volný čas, např.: divadla, výstavy, koncerty, sportovní vyžití – stadiony, kurty. Možnosti koupě ve velkých supermarketech, hypermarketech, kde rodiny nakoupí vše na jednom místě. Více pracovních příležitostí, obyvatelé zde nemusí tak často dojíždět za prací či do škol a dalších institucí. Dalo by se říci, že život v těchto oblastech je ideální.

I mezoregiony se mohou členit na dva základní stupně. Mezoregiony 1. stupně lze označit 11 mezoregionů, resp. 12 mezoregionálních středisek. Mezoregiony 2. stupně jsou tři významná centra: Praha, Brno, Ostrava.

SUBREGIONY – je odvozen od výše vymezeného slova region. Subregiony označují podoblast nebo část oblasti. Jsou to územní celky, kde sídlí obyvatelstvo. Jejich nevýhodou je, že v nich chybí některé základní funkce pro plnohodnotnější život na tomto území. Nejčastější funkce, která v subregionech chybí, je dostatek pracovních příležitostí. Tyto regiony zajišťují pouze nejzákladnější služby pro své obyvatele, jako jsou např.: bydlení, zdravotní péče, prodej spotřebního zboží. Lidé žijící v těchto oblastech často za prací dojíždějí do větších územních oblastí a center měst. Subregiony bývají spíše okrajovými částmi velkých měst.

MIKROREGIONY – jsou menší územní celky, kde jsou realizovány základní vazby mezi bydlištěm a pracovištěm. V České republice se vyvinuly dva stupně členění mikroregionů.

Mikroregiony 1. stupně jsou územním střediskem, kde je většinou vyvinutá základní občanská vybavenost, zdravotnická zařízení, maloobchodní prodejny se spotřebním a drogistickým zbožím, administrativa jak v samostatné tak i v přenesené působnosti obcí. Nejčastěji jde o obce s rozšířenou působností, tzv. obce III. stupně. Tímto stupněm mikroregionů lze v České republice označit cca 151 středisek.

Mikroregiony 2. stupně lze nalézt v 64 střediscích na území České republiky. Dnes je lze přirovnat k okresům. Administrativa okresních úřadů na tomto stupni byla zrušena, ale jejich činnost převzaly obce s rozšířenou působností a kraje. Určité členění však zůstalo ponecháno, např.: okresní soudy, okresní správa sociálního zabezpečení, okresní státní zastupitelství. Územně jsou tyto střediska větší než mikroregiony 1. stupně, také poskytují pro své obyvatele více služeb, jako např.: studium na středních školách, možnost návštěvy kina, divadla, zdravotní péče v nemocnicích, maloobchodní prodejní možnosti a také ubytovací kapacity.

Pojem mikroregion se váže s označením sdružené obce. Obce se sdružují za účelem získání finančních prostředků ze státních fondů a z fondů EU. Mikroregion je většinou tvořen sdružením několika obcí, které mají společné cíle. Dané obce se sami a dobrovolně rozhodnou pro vznik svazku obcí neboli mikroregionu. Spolupráce obcí se realizuje prostřednictvím [25]:

- smlouvy, která se váže k uskutečnění určitého úkolu,
- smlouvy, podle které se na základě zákona číslo 128/2000 Sb., o obcích vytvoří dobrovolný svazek obcí,
- obchodního zákoníku, kde dvě nebo více obcí založí právnické osoby.

2 TEORIE REGIONÁLNÍ POLITIKY

Definice regionální politiky

Pomocí regionální politiky by mělo docházet ke zmírnění nebo odstranění rozdílů v ekonomickém rozvoji jednotlivých regionů.

Regionální politiku lze označovat jako koncepční a výkonnou činnost státu a jeho regionálních orgánů. Zaměřuje se [25]:

- na vyrovnaný rozvoj regionů,
- na předcházení či zmírňování negativních důsledků územně-nerovnoměrného rozvoje.

Příčiny vzniku nerovností se mohou členit na vnější a vnitřní. Vnější příčiny umožní osobní realizaci a další rozvoj. Tyto příčiny jsou podmíněny heterogenitou vnějšího prostředí. S rozvojem společnosti se zvětšovalo a postupně nabývalo na dominanci významu socioekonomických faktorů. Heterogenita je v první řadě fyzicko-geografické povahy.

I když existence rozdílů je nezbytná, výskyt příliš velkých rozdílů, které se objevují mezi jednotlivci nebo regiony nebudou fungovat stimulačně a přijdou sociální důsledky, proto se považují za negativní jev. Vlády prostřednictvím regionální politiky působí na snižování regionálních rozdílů.

Projevuje se úsilí společnosti o změnu velikosti regionálních rozdílů, které nazýváme disparity. Regionální politika neexistuje jen z důvodu rozdílů v socioekonomické vyspělosti regionů. Je důležité pochopit regionální politiku i jako určitou část souboru sociálních a ekonomických politik. Státy se snaží pomocí těchto politik dosahovat národních cílů. Mezi tyto cíle se mohou řadit například: ekonomický růst, stejné šance pro obyvatele i způsob rozdělování příjmů, který obyvatele považují za spravedlivý, a který je zároveň stimuluje ekonomiku, sociální a politickou stabilitu [25].

1.3 Základní cíle regionální politiky

Regionální politika si klade za cíl vytvářet efektivní a rovnovážný rozvoj jednotlivých částí státu a zapojit nevyužívaný potenciál. Tento cíl souvisí zejména s hospodářským rozvojem, s různými životními podmínkami obyvatel a pracovních příležitostí. Cíle lze dosáhnout s ohledem na ochranu a tvorbu životního prostředí a respektování místních tradic [25].

Prostřednictvím nositelů politiky se musí pro realizaci regionální politiky zajistit splnění tří základních předpokladů [25]:

- zajištění zdrojů k realizaci programů a strategií jak finančních, technických tak i lidských,
- existence tzv. programových dokumentů, které konkretizují cíle, priority a opatření k dosažení regionálního rozvoje,
- příprava a realizace programových dokumentů, projektů a programů.

1.4 Výchozí principy regionální politiky

Výchozími principy regionální politiky jsou [25]:

Princip koncentrace uskutečňuje podporu prostřednictvím různých prostředků, vynakládá úsilí soustředěné na rozvoj regionů. Jsou to regiony vyznačující dlouhodobě nižší ekonomickou výkonnost a životní úroveň. Podpora pro rozvoj těchto regionů může přijít i ze strany státu.

Princip programování je založen na programové spolupráci aktivit různých subjektů, které se podílejí na rozvoji daného území. Jsou podporovány programy, které mají stanovený časový průběh, určenou účast zadavatelů projektů a vyčleněný objem prostředků.

Princip partnerství lze chápat jako spolupráci orgánů státní správy, samosprávy a dalších orgánů. Realizuje se na úrovni vertikální, která zahrnuje spolupráci ministerstev s regiony a obcemi. Na horizontální úrovni se hovoří o spolupráci mezi obcemi a regiony. Při jejich spolupráci je důležitá prvotní příprava programu až po vyhodnocení akcí a kontrolu daných opatření.

Princip subsidiarity se vyznačuje efektivnějším řešením problémů na úrovni obcí a regionů. Nižší území samosprávné jednotky vědí lépe, jakou pomoc jejich území potřebuje. Vyšší územní jednotky by měly zasahovat tehdy, kdy nelze dojít k řešení z nižší institucionální úrovně.

Princip doplňkovosti označuje prostředky od státu pouze za doplňkový zdroj, podporující aktivity v regionu. Prostředky podporu nemohou přimět obce k tomu, že si sníží vlastní výdaje regionálně-strukturálního charakteru.

1.5 Zaměření regionální politiky

Regionální politika je zaměřena na [25]:

- podporu rozvoje předem vymezených regionů,
- spolupráci činností ústředních orgánů, které mají výrazný regionální dopad na území, které se týká všech regionů a celého území státu.

1.6 Vymezení regionů regionální podpory

Pro existenci regionální politiky je předpokladem i vymezení regionů, vůči kterým bude regionální politika uplatňována. Zásadním bodem regionální politiky je zaměření podpory vybraným regionům.

U regionální politiky se rozlišují dva základní typy [25]:

1. Strategická regionální politika
2. Pojišťovací politika

STRATEGICKÁ REGIONÁLNÍ POLITIKA

Posiluje konkurenceschopnost a atraktivitu jádrových aglomerací státu. Tím přispívá k dosažení vnější konkurenceschopnosti státu jako celku (politika uplatňována například v Nizozemsku) [25].

POJIŠŤOVACÍ POLITIKA

Tato politika se věnuje posílení vnitřní soudržnosti státu. Dále se orientuje na snížení sociálních a ekonomických problémů v zaostávajících a strukturálně postižených regionech.

V současné době jsou vymezeny tři základní typy regionů, pro které se zajišťuje regionální podpora. Tyto regiony jsou:

Strukturálně postižené regiony – v územích, kde se soustřeďuje těžební a těžký průmysl, nejsou dokončeny strukturální změny v průmyslu a ekonomické základně. Území s průmyslovými odvětvími, která jsou již delší období ztrátová a v technologické krizi – textilní, sklářský, obuvnický, také strojírenství a elektrotechnika a další. Vyskytují se oblasti, které jsou doprovázeny vyšším počtem nezaměstnaných, vysokým podílem uchazečů na jedno pracovní místo a dalšími problémy.

Hospodářsky slabé regiony – v některých oblastech přetrvává nízká hospodářská výkonnost, i přes dosavadní snahy podpory se však problémy neodstranily. Nízká investiční aktivita ze strany státu, způsobuje nízkou podporu podnikatelské sféry. Důsledkem je také nerozvinutost infrastrukturního systému ve všech oblastech.

Venkovské regiony – jsou jedním z typů hospodářsky slabých regionů. Řeší realizaci zemědělské produkce ve vztahu s jejím vlivem na životní prostředí a poptávkou na trhu. Nevýhodou venkovských oblastí oproti více zalidněným územím je nízké soustředění spotřeby, která bohužel nemůže naradit firmám rostoucí náklady spojené s jejich umístěním v těchto regionech.

Existují hospodářsky slabá území, která pouze svými silami i s podporou se nemohou rozvíjet tak rychle, jako některé jiné regiony.

Ostatní regiony vyžadující státní podporu – určité podpory hospodářského rozvoje vyžadují bývalé vojenské prostory, regiony pohraniční, s vysoce nadprůměrnou zaměstnaností, regiony postižené přírodními katastrofami a další. Jestliže je pro tyto regiony nezbytná podpora, jsou vyhlašovány vládou [25].

2.5 Pojetí regionální politiky

Aby se teorie regionálního rozvoje mohla převést do reálných regionálních politik a prakticky aplikovat, shrnou se jednotlivé vývojové fáze a přístupy k regionálnímu rozvoji do dvou základních pojetí. Pro lepší přehlednost se označí jako „klasické pojetí“ regionální politiky. Toto pojetí je historicky starší a vychází z neoklasických, ale zejména z keynesiánských přístupů. Poté se označí pojetí jako „soudobé“. Opírá se o neo-konzervativní a neo-institucionální pojetí a svůj důraz klade na podporu místních iniciativ, podporu malého a středního podnikání, decentralizaci pravomocí, deregulační opatření, spolupráci a inovace [25].

Tyto dva základní přístupy jsou porovnány v následující tabulce [25]:

Tabulka 1: Srovnání klasického a soudobého pojetí regionální politiky

Klasické pojetí regionální politiky	Soudobé pojetí regionální politiky
vyrovnávání rozdílů mezi rozvinutými a méně rozvinutými regiony v rámci státu	rozvoj příhraniční a příhraniční spolupráce
centrální řízení	decentralizace (rozhodující aktivity přímo v regionu)
důraz na investice z centra	důraz na mobilizaci vnitřních zdrojů
podpora velkých podniků	podpora menších flexibilních a dynamických podniků
budování průmyslových podniků v agrárních regionech	využívání výsledků vědeckého a technického pokroku – rozvoj elektronky a biotechnologií; posun v životním stylu - ekologické zemědělství, eko a agroturistika
	inovační strategie vycházejí ze znalosti místních podmínek (SWOT analýza, management a marketing)
region chápán jako fyzicko-geografický celek (tj. staticky)	region chápán jako sociálně-geografický celek (tj. dynamicky)
strategický cíl: regionální růst	ochrana a tvorba životního prostředí

Zdroj:[25]

3 REGIONÁLNÍ POLITIKA V EU

Regionální politika je v EU realizována na několika úrovních. Nejvyšší je nadnárodní úroveň, kterou provádí přímo EU. Na nižším stupni je národní úroveň. Zde je regionální politika prováděna samotnými členskými zeměmi EU. Postupně však členské země přijímají společná pravidla. Nejnižším stupněm je regionální úroveň. Každá země má svou regionální politiku, která řeší problémy regionů v dané zemi.

Evropská společenství už v zakládací smlouvě z r. 1957 si určila prioritní cíl. Cílem se stal „*vyvážený hospodářský rozvoj a odstraňování rozdílů v ekonomické a životní úrovni regionů jako nezbytnou podmínku pro dosažení hospodaření a sociální soudržnosti [28]*“. Regionální politika EU se označuje také jako „*politika hospodářské a sociální soudržnosti*“, tzv. HSS.

Evropská unie na základě principu solidarity jedná tak, že bohatší státy EU přispívají na rozvoj chudších států a regionů. Touto činností chce EU docílit zvýšení kvality života obyvatel v rámci celé Evropské unie. Mezi státy, které do EU přispívají více, než čerpají, patří Německo, Francie, Nizozemsko, Belgie a další státy. Státy, které z rozpočtu více čerpají, než přispívají, jsou ČR, Portugalsko, Řecko, Rumunsko a další. Podpory poskytované z fondů Evropské unie jsou soustředěny spíše na státy jižní a střední Evropy [28].

3.1 Územně-správní členění v EU

V EU neexistuje jednotný systém územně-správního členění. Každá členská země má svůj specifický systém správního členění. Těchto systémů je tedy 27.

Pro statistické účely a monitorování ekonomické a sociální situace v regionech byla v roce 1988 zavedena jednotná nomenklatura územních statistických jednotek, tzv. NUTS. Podle počtu obyvatel jsou vymezeny tři hlavní úrovně regionálního členění území, které jsou uvedeny v následující tabulce [28]:

Tabulka 2: Regionální členění

Úroveň	Minimální počet obyvatel	Maximální počet obyvatel
NUTS I	3 000 000	7 000 000
NUTS II	800 000	3 000 000
NUTS III	150 000	800 000

Zdroj:[28]

Jednotky NUTS se používají pro sledování míry nezaměstnanosti, pro výpočet regionálního hrubého domácího produktu, pro populační údaje. Tyto územní jednotky slouží pro přidělování podpory ze strukturálních fondů. Mohou se skládat z jedné nebo více územně správních jednotek v rámci státu, „*např. v Rakousku úroveň NUTS III tvoří skupinu okresů, ve Velké Británii NUTS II tvoří skupiny hrabství apod. [28]*“.

NUTS I jsou velké územní oblasti jako země nebo makroregiony určitého státu. Většinou se skládá z několika jednotek NUTS II. „*Jako příklad lze uvést Rakousko a Belgie, které se shodně dělí na tři územní jednotky NUTS I, podobně i Nizozemsko se člení na čtyři jednotky NUTS I [28]*“.

Pro Českou republiku by bylo také schůdnější řešení, kdyby jednotky NUTS I tvořily dvě nebo tři části např. Čechy, Morava a Praha.

NUTS II se označují jako nižší územní jednotky a jejich velikost vzhledem k počtu obyvatel se pohybuje mezi jedním až dvěma miliony obyvatel. „*Méně obyvatel má například Rakousko a Finsko, průměr EU je totiž 1 830 tisíc obyvatel [28]*“.

V České republice má nejen hlavní město Praha, ale také kraj Středočeský, Jihomoravský a Moravsko-slezský počet obyvatel nad 1 000 tisíc obyvatel. Ostatní kraje jsou populačně slabší, a proto se v České republice sdružují do větších územních celků.

NUTS III jsou jednotky „*nejnižšího územně-správního regionu státní správy [28]*“.

Počet obyvatel se v menších státech EU pohybuje mezi 200 až 400 tisíci obyvatel.

NUTS IV jsou územní jednotky, které v některých státech EU nejsou realizovány.

NUTS V jsou nejnižší jednotky, zpravidla to bývají obce [28].

4 REGIONÁLNÍ POLITIKA V ČR

Činnost státu v rámci regionální politiky by měla směřovat k cílům, jako [27]:

- snižovat rozdíl mezi jednotlivými úrovněmi regionů,
- podporovat rozvoj jednotlivých regionů,
- podporovat hospodářský a sociální rozvoj jednotlivých regionů pro aktivaci jejich nedostatečně využívaného potenciálu.

Provádění regionální politiky na úrovni [27]:

- státní (republikové) – selektivně,
- regionální, prostřednictvím VÚSC – celoplošně.

Regionální politika ČR vychází z těchto principů [27]:

- princip koncentrace,
- princip programování,
- princip partnerství,
- princip doplňkovost.

4.1 Vývoj regionální politiky ČR v období 1996 – 1997

Přibližně v polovině devadesátých let minulého století se zvětšují rozdíly mezi regiony. Tyto rozdíly se objevily hlavně v socioekonomickém rozvoji českých a moravských regionů. Od roku 1996 dochází k postupnému probouzení v oblasti regionální politiky. Proces přípravy České republiky na vstup do Evropské unie byl spojen s několika změnami v oblasti úřední. Jednalo se zejména o zajištění regionální politiky na úrovni centrální a poté i regionální. Důležité bylo zřízení Ministerstva pro místní rozvoj. Další změnou v oblasti územně samosprávných celků se stalo schválení 14 krajů, které se označují jako vyšší územně samosprávné celky. Později kraje tvoří regionální úroveň v české regionální politice [27].

4.2 Moderní česká regionální politika po roce 2000

Významným legislativním aktem bylo zavedení zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. Zákon se stal počátečním impulsem pro právní úpravu regionálního rozvoje v České republice. Tato legislativní norma má za úkol vymezit pravomoci orgánů státní správy a územní samosprávy při provádění regionální politiky. Dalším úkolem bylo vytvořit určité právní podmínky pro čerpání pomoci ze strukturálních fondů Evropských společenství.

Česká regionální politika je od roku 2000 zaměřena na rozvoj lidských zdrojů, podnikání, cestovního ruchu, výzkum a vývoj, rozvoj sociální a zdravotní péče a na zvýšenou ochranu životního prostředí [27].

4.3 Výchozí a současná situace

Vláda ČR přijala 12. července 2000 za zásadní strategický dokument regionální politiky ČR, kterým je Strategie regionálního rozvoje ČR. Jako navazující dokument je Program rozvoje krajů ČR určený na úroveň krajů neboli regionů NUTS III. Následně budou odvozeny operační programy na úrovni regionů NUTS II. Předpokládá se zpracování těchto operačních programů pro programovací období 2007 – 2013 ČR v rámci Evropské unie. Každá členská země EU musí mít sestaven Národní rozvojový plán nebo jiný strategický dokument.

V současnosti ČR čerpá prostředky hlavně ze strukturálních fondů EU. ROP (regionální operační program) je určen pro všechny regiony soudržnosti, tzn. NUTS II. Výjimkou je hl. m. Praha, které není zařazeno pod Cíl 1. Praha dosahuje vyššího HDP než je 75% průměru EU. ROP se realizovaly v programovacím období 2004 – 2006, respektive po vstupu ČR do EU.

NUTS III představuje každý kraj, v programech pro rozvoj územního obvodu kraje jsou stanoveny rozvojové priority krajů. Některé jsou uskutečněny prostřednictvím ROP se spoluúčastí EU, ostatní priority závisí na finančních prostředcích krajů [27].

4.4 Administrativně-správní členění

V České republice došlo k několika změnám ve správní struktuře. Od 1. 1. 2001 vzniklo 14 krajů, tzv. vyšších územních celků, které vykonávají samosprávu i výkon státní správy podobně jako obce. K 31. 12. 2002 byly zrušeny okresní úřady, avšak jen v rámci jejich administrativní činnosti. Jejich působnost byla rozdělena mezi obce s rozšířenou působností a kraje. NUTS II tvoří osm sdružených krajů, NUTS III obsahuje 14 krajů a NUTS IV tvoří 77 okresních měst [20].

4.5 Územní členění České republiky pro potřeb regionální politiky a statistiky

V platnost vstoupila nová ústava prostřednictvím ústavního zákona číslo 1/1993 Sb., Ústava České republiky Stalo se tak ústavním zákonem č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších samosprávných celků. K 1. 1. 2000 bylo zřízeno čtrnáct krajů, tzv. VÚSC. Těmito kraji jsou [27]:

- Hlavní město Praha, ohraničen územím hlavního města Praha,
- Středočeský kraj, jenž sídlí v Praze – je to územně největší kraj,
- Budějovický kraj – sídlo v Českých Budějovicích,
- Plzeňský kraj – sídlo v Plzni,
- Ústecký kraj – sídlo v Ústí nad Labem,
- Karlovarský kraj - sídlo v Karlových Varech,
- Královéhradecký kraj – sídlo v Hradci Králové,
- Pardubický kraj – sídlo v Pardubicích,
- Liberecký kraj – sídlo v Liberci,
- Brněnský kraj – sídlo v Brně,
- Olomoucký kraj – sídlo v Olomouci,
- Zlínský kraj – sídlo ve Zlíně,
- Ostravský kraj – sídlo v Ostravě,
- Jihlavský kraj – sídlo v Jihlavě.

Od zřízení těchto krajů došlo u některých k jejich přejmenování. Budějovický se dnes nazývá Jihočeský kraj, Brněnský byl přejmenován na Jihomoravský, Ostravský dnes zná jako Moravskoslezský kraj a Jihlavský kraj dostal označení kraj Vysočina.

Sídla krajů byla většinou určena podle největšího okresního města v daném kraji. Od největšího okresního města se odvíjí název celého kraje, až na výjimky krajů, které byly přejmenovány.

Platí tedy územní rozčlenění České republiky, které je platné od 1. 1. 2000. ČR se dělí na 14 krajů a 77 okresů. Ovšem okresní úřady byly zrušeny k 31. 12. 2002, jejich pravomoci se rozdělili mezi obce s rozšířenou působností a krajské úřady. Krajské úřady naplno fungují a plní své činnosti od 1. 1. 2001[27].

Pro čerpání dotací ze strukturálních fondů EU bylo nutné vytvořit na území České republiky dané jednotky, tzv. NUTS. Označují se jako [27]:

- NUTS 0 – představuje stát,
- NUTS I – zahrnuje území České republiky, tvoří jednu jednotku.

NUTS II – tvoří 8 územních jednotek, které se označují jako sdružené kraje.

Pod sdruženými kraji si představuju volné spojení mezi kraji, jejichž společným cílem je dosažení finančních prostředků z fondů EU na své projekty. Česká republika má oproti EU velmi malé územní jednotky. NUTS II jsou tvořeny jednou až třemi jednotkami NUTS III. O tyto prostředky žádají kraje pod tímto rozdělením, jako NUTS II.

Jsou jimi: Praha, Střední Čechy – Středočeský kraj, Severozápad – Karlovarský a Ústecký kraj, Severovýchod – Liberecký, Královéhradecký a Pardubický kraj, Jihozápad – Jihočeský a Plzeňský kraj, Jihovýchod – Jihomoravský kraj a Vysočina, Moravskoslezsko – Moravskoslezský kraj, Střední Morava – Olomoucký a Zlínský kraj.

- NUTS III – tvoří 14 krajů,
- NUTS IV – tvoří 77 okresů,
- NUTS V – obce, jejichž počet je v ČR velmi vysoký (více než 6 240).

Jednotky NUTS II jsou označovány jako regiony soudržnosti. Tyto regiony byly také vytvořeny pro realizaci hospodářské politiky a sociální soudržnosti prostřednictvím zákona číslo 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje [27].

4.6 Regionální struktura ČR

„Celková geografická situace České republiky se v podstatě ztotožňuje s povodími hlavních řek [28]“. Dochází tedy ke spojení dvou velkých celků s jedním menším celkem, tzv. makroregionů. Makroregiony se na území ČR člení na oblast polabskou neboli Čechy, oblast podunajskou, resp. Moravu a oblast pooderskou, resp. Slezsko.

Českou republiku lze chápat jako „makroregion vyššího stupně, vnitřně vysoce integrovaný z hlediska ekonomického, národnostního a politického [28]“. Z historického pohledu lze určit dva makroregiony nižšího stupně, a to makroregion Čechy a druhý lze rozdělit na Moravu a Slezsko.

Důležité jsou regionální metropole, v ČR to jsou hlavní město Praha, Brno a Ostrava. Kritérium, které musí splnit města, jenž se chtějí stát metropolí je alespoň jeden milion obsluhovaných obyvatel. Proto se město Plzeň řadí do meziregionálního centra řádu I.

Mezoregiony na území ČR jsou vytvořeny nedokonale, zaujímají přibližně 40 až 60% plochy ČR. Mezoregionální centra jsou podřízena regionálním metropolím a hlavnímu městu Praha. Mikroregiony tvoř více než 90 až 95% území ČR. Pro strukturální rozdělení by bylo lepší, kdyby mezoregiony zaujímaly více plochy přibližně 80% [28].

5 SVAZEK OBCÍ

Některé obce se na základě zákona číslo 128/2000 Sb., o obcích sdružují do svazků nebo mikroregionů. Do svazku vstupují obce dobrovolně a vždy má toto sdružení konkrétní cíle, kterých chtějí obce společně dosáhnout. Dané cíle jsou většinou zaměřeny na rozvoj území, sociální a ekonomický rozvoj, zlepšení životní úrovně obyvatel, zvýšení atraktivnosti daného území nejen pro investory a také ochrana životního prostředí. Do svazku mohou vstoupit pouze obce. Pokud některá obec už nechce být členem svazku, má právo z něj vystoupit.

Svazek obcí je právnickou osobou, má tedy ze zákona určitá práva i povinnosti. Každý svazek musí mít své stanovy, tj. pravidla, podle kterých bude hospodařit. Stanovy musí obsahovat název a sídlo členských obcí, dále název, sídlo a předmět činnosti svazku, orgány svazku, způsob jejich ustanovení, jejich působnost a způsob rozhodování. Členské obce mohou do svazku vkládat majetek. Stanovy také obsahují zdroje příjmů svazku, definují podmínky pro přistoupení nových obcí do svazku, podmínky pro vystoupení obcí ze svazku, práva a povinnosti členů svazku, způsob rozdělení zisku a podíl členů na úhradě ztráty svazku. Musí být také vymezen obsah a rozsah kontroly svazku členskými obcemi.

Obec, která vytvořila návrh na vznik svazku a tento návrh smlouvy schválila, již nemůže daná obec sama návrh změnit nebo zrušit. Zakládající obec svazku pošle návrh smlouvy příslušným obcím, které návrh projednají a poté přijmou nebo odmítnou. Pokud některá obec, již byl návrh adresován, původní návrh změní, návrh s touto změnou se považuje za nový návrh smlouvy vůči zakládající obci. Smlouva o vytvoření svazku je účinná po přijetí návrhu všemi obcemi. Na základě vlastního ustanovení může smlouva nabýt účinnosti ještě předtím, než ji všechny obce přijmou např. po přijetí určitým počtem obcí nebo až po přijetí všemi obcemi, ale ke stanovenému datu. Svazek může jednat vůči třetím osobám a úplně vzniká registrací na příslušném okresním úřadě.

Občané členských obcí svazku mají právo účastnit se zasedání orgánu svazku obcí, nahlížet do zápisů z jednání. Občané mohou podávat i písemné návrhy k projednání orgánu svazku obcí.

Kontrolu hospodaření svazku provádí každoročně okresní úřad. Náklady na tuto kontrolu zaplatí stát. Svazek může kontrolu svěřit i auditorovi, kde náklady půjdou na účet svazku [3].

5.1 Orgány svazku obcí

Orgány svazku obcí jsou komise pro rozvoj mikroregionu, předseda, dva místopředsedové a revizní komise [5].

5.1.1 Komise pro rozvoj mikroregionu

Členové komise jsou jmenováni obecním zastupitelstvem, případně městskou radou každé členské obce. Předseda svolává jednání komise, která je schopná usnesení, sejde-li se alespoň polovina všech členů svazku. Každá členská obec má při hlasování jeden hlas a za každou obec hlasuje člen Komise zastupující obec. Komise rozhoduje o všech záležitostech týkajících se svazku obcí. Komise rozhoduje o účetní závěrce za uplynulý rok, návrhu finančního plánu a plánu činnosti na běžný rok, výši členského příspěvku [5].

5.1.2 Předseda a místopředsedové

Statutárním zástupcem Mikroregionu Novobydžovsko je předseda Komise pro rozvoj mikroregionu, který jedná jeho jménem. Za nepřítomnosti předsedy jedná jeden z jeho místopředsedů. Předsedu a dva místopředsedy volí ze svých členů Komise pro rozvoj mikroregionu na volební období čtyř let [5].

5.1.3 Revizní komise

Revizní komise má tři členy, kteří jsou voleni z členů Komise pro rozvoj mikroregionu na volební období 4 let. Členové revizní komise si se svých členů zvolí vedoucího. Předmětem činnosti revizní komise je především kontrolní činnost [5].

5.1.4 Majetek svazku obcí, zdroje příjmů

Svazek obcí hospodaří jako nezisková organizace. Finanční prostředky pro svou činnost získává svazek obcí převážně z těchto zdrojů: úroky, dary, příjmy z vlastní činnosti, členské příspěvky. Členské obce svazku vkládají do rozpočtu finanční příspěvky a někdy i movitý majetek. Při neplnění svých závazků odpovídá svazek obcí svým majetkem. Nárok na podíly z výsledků hospodaření neplyne členským obcím svazku, přísluší jim pouze úhrada vynaložených nákladů [5].

5.1.5 Kontrola

Každý rok je provedena kontrola hospodaření svazku obcí. Také je vystavena účetní uzávěrka a zpráva o činnosti za předešlý rok. Kontrolu hospodaření provádí revizní skupina. Dle §53 zákona číslo 128/2000 Sb. o obcích provede kontrolu okresní úřad nebo auditor [5].

5.1.6 Zánik svazku obcí, způsob rozdělení zisku a podíl členů na úhradě ztráty svazku obcí

O zániku svazku obcí rozhoduje Komise nebo soud. Svazek nejdříve vyrovná veškeré své závazky, pokud zbyde nějaký majetek, použije se pouze na obecně prospěšné nebo humanitární účely. Finanční prostředky nebo zisk se rozdělí ve prospěch svazku obcí. Pokud svazek zaniká se ztrátou, je uhrazena členy poměrem dle počtu obyvatel [5].

5.1.7 Přistoupení ke svazku obcí, vystoupení, vypořádání majetkového podílu

Je-li založen daný svazek obcí, do kterého chce další obec vstoupit, musí být splněny určité podmínky. Obec má několik způsobů, jak se může stát členem svazku. První možností je podat přihlášku, která musí obsahovat název, sídlo, IČO a jméno starosty. Dále jmenováním fyzické osoby, kterou zastupitelstvo pověřilo zastupovat danou obec ve svazku. Obec také může vyslovit souhlas se stanovami svazku pouhým písemným prohlášením nebo postačí souhlas ostatních členů dle stanov.

Obec, která již nechce dále setrvávat v daném svazku obcí, oznámí své vystoupení. O zániku členství obce ve svazku však rozhodne obecní zastupitelstvo, zanikne členská právnická osoba nebo vyloučí obec ostatní členové v případě nedodržení stanov.

Na majetkový podíl vystoupené obce nemají členové svazku nárok. Jestliže zanikne celý svazek obcí, majetek se vypořádá podílem dle počtu obyvatel [5].

5.2 Práva členů svazku obcí

Členové svazku jmenují člena komise pro rozvoj regionu, který má hlasovací právo. Členové mají právo zúčastnit se zasedání komise pro rozvoj mikroregionu, vyjádřit se k projednávaným otázkám a k činnosti svazku obcí. Mohou také podávat vlastní návrhy a podněty k činnosti svazku obcí, předkládat k projednávání odborné problémy, které patří do obsahu cílů svazku obcí [5].

5.3 Povinnosti členů svazku obcí

Členové mají povinnost poskytovat informace týkající se činnosti svazku obcí, pokud nejsou součástí státního nebo služebního tajemství. Dále jsou povinni respektovat usnesení komise pro rozvoj mikroregionu a zaplatit členský příspěvek podle stanoveného finančního plánu svazku obcí [5].

6 CHARAKTERISTIKA VYBRANÉHO ÚZEMÍ

Královéhradecký kraj se nachází v severovýchodní části České republiky. Jeho nejdelší hranice je s Polskem. V rámci vnitrostátních hranic sousedí na severu s Libereckým krajem a na jihu s Pardubickým krajem. Tyto tři kraje (Liberecký, Královéhradecký a Pardubický) spolu tvoří oblast Severovýchod, tzv. NUTS II. Kraj sousedí také se Středočeským krajem. Okresní město Hradec Králové se nachází od hlavního města Prahy ve vzdálenosti 112 km.

V této oblasti se rozkládají na severu a severovýchodě pohoří Krkonoše a Orlické hory. Na jihu a jihozápadě se rozprostírá až do Polabské nížiny. Mezi pohořími zde vystupuje Broumovský výběžek, kde vznikla rozsáhlá skalní města. Znamé jsou Teplické a Adršpašské skály, Broumovské stěny, Ostaš a Křížový vrch. Adršpašsko-Teplické skály mezi oblastí s nejkvalitnějšími zdroji pitné vody na území ČR. Krajem protéká řeka Labe a její přítoky Orlice a Metuje. V Krkonoších je nejvyšším vrcholem hora Sněžka, která je zároveň nejvyšší horou celé České republiky [19].

Okresní úřady byly zrušeny k 31. 12. 2002, okresy však stále existují jako územně správní celky. Každý kraj se skládá z několika okresů. Kraj Královéhradecký je tvořen pěti okresy [19]:

- Hradec Králové,
- Trutnov,
- Náchod,
- Jičín,
- Rychnov nad Kněžnou.

K 1. 1. 2003 bylo v Královéhradeckém kraji zřízeno 35 správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a 15 správních obvodů obcí s rozšířenou působností.

V Královéhradeckém kraji žilo k 1. 1. 2010 celkem 554 402 obyvatel, kteří tvořili 5,3% z celkového počtu obyvatel České republiky. Z tohoto kraje nejvíce obyvatel žije v okrese Hradec Králové s 163 011 obyvateli. Naopak nejméně obyvatel žije v okrese Rychnov nad Kněžnou, který má 79 238 obyvatel.

Území kraje tvoří 448 obcí, z toho 48 má statut města a 10 statut městyse. Město Hradec Králové má necelých 96 000 obyvatel, zároveň je to statutární město a hlavní centrum Královéhradeckého kraje. Druhé největší město je Trutnov s 31 005 obyvateli, další je město Náchod s 20 760 obyvateli. V jiných městech v kraji počet obyvatel nepřesahuje hranici 20 000. V dalších 6 městech žije nad 10 000 obyvatel a 18 měst Královéhradeckého kraje má méně než 3 000 obyvatel. Z těchto měst je nejmenší Stárvkov s 640 obyvateli.

Královéhradecký kraj je zemědělsko-průmyslová oblast s velmi rozvinutým cestovním ruchem. Průmyslová výroba probíhá ve velkých městech, zemědělství působí v oblasti Polabí. Nejvíce zaměstnanců pracuje ve zpracovatelském průmyslu, kde se výroba zaměřuje na textil, elektrické a optické přístroje a zařízení. V zemědělství převažuje rostlinná výroba především obilovin, jako jsou pšenice nebo ječmen. Další plodiny, které se zde pěstují, jsou řepka a kukuřice, produkce cukrovky a pěstování jablek. Živočišná výroba se zaměřuje na chov skotu a prasat.

V kraji se cestovní ruch soustřeďuje hlavně v zimním období do oblasti Krkonoš. Národní park a další chráněné území tvoří zhruba pětinu rozlohy kraje. Znamé jsou i Adršpašsko-Teplické skály. Jako chráněné krajinné oblasti se zde nachází Broumovsko, Orlické hory a Český Ráj.

V poslední době se rozvíjí formy přeshraniční spolupráce. Například Euroregion Glacensis. Vznikl v roce 1995 a je jedním z euroregionů působících na polsko-českém příhraničním území. Docházelo k velkému růstu dobrovolných svazků obcí, respektive mikroregionů, v nichž se obce sdružují za účelem společných cílů a rozvoje svého území [19].

6.1 Nový Bydžov, obec s rozšířenou působností

Přirozeným centrem oblasti Novobydžovska je město Nový Bydžov. Danou oblast lze chápat jako správní obvod obce s rozšířenou působností Nový Bydžov nebo jako Svazek obcí Mikroregion Novobydžovsko. V těchto správních obvodech jsou nejen rozdíly v jejich fungování, ale také v jejich územní velikosti. Pro přehlednost jsou informace o ORP Nový Bydžov a Mikroregionu Novobydžovsko popsány odděleně.

6.1.1 Historie města Nový Bydžov

První zmínky o městě pochází již z roku 1305. Původně se město označovalo jako královské. V průběhu historie vlastnilo město několik šlechtických rodů, jako byl panský rod Vartemberků, Perštejnů a Valdštejnů.

V roce 1516 vlastnil město Havel Zvířetický z rodu Vartemberků, poté město prodal Vilémovi z Pernštejna. Za tohoto šlechtice město začalo hospodářsky vzkvétat. Do roku 1850 bylo město sídlem Bydžovského kraje a do roku 1960 bylo dokonce okresním městem.

Úspěšný rozvoj města zasáhly katastrofální následky třicetileté války. Do počátku 40. let 18. století v rámci místních tradic vznikaly studentské merendy. Za studentskými merendami přicházeli další a další lidé a těšili se z celoměstských akcí.

Následné zrušení okresu mělo neblahý vliv na město. Záměry v oblasti průmyslu a výstavby se nemohly uskutečnit. Město poté upadalo po stránce společenské i kulturní [12].

6.1.2 Poloha obce v rámci kraje

Území ORP Nový Bydžov leží na jihozápadě Královéhradeckého kraje jako součást okresu Hradec Králové.

Na severu sousedí s ORP Jičín a Hořice, na západě s ORP Poděbrady, která je součástí okresu Nymburk ve Středočeském kraji. Následující obrázek zobrazuje SO ORP Nový Bydžov.

Obrázek 1: SO ORP Nový Bydžov

Zdroj:[26]

Město Nový Bydžov tvoří obecní části: Chudonice, Nová Skřeněř, Nový Bydžov, Skochovice, Stará Skřeněř, Vysočany, Zábědov a Žantov.

Správní obvod obce s rozšířenou působností Nový Bydžov tvoří nejen obce, které jsou členskými obcemi Mikroregionu Novobydžovsko, kromě obce Kosičky, ale i některé další obce, jako jsou: Babice, Lužec nad Cidlinou, Měník, Mlékosrby a Nepochisy.

Správní obvod ORP Nový Bydžov se skládá z 23 obcí s 46 sídly. Území zahrnuje 43 katastrálních území. Následující tabulka vymezuje rozdělení správního obvodu ORP Nový Bydžov.

Tabulka 3: Seznam obcí, katastrální území a části obcí

	Obec	Katastrální území	Části obce
1	Babice	Velké Babice	Babice
2	Barchov	Barchov	Barchov
3	Hlušice	Hlušice, Hlušičky	Hlušice, Hlušičky
4	Humburky	Humburky	Humburky
5	Kobylice	Kobylice	Kobylice
6	Králíky	Chmelovice, Králíky u Nového Bydžova, Podolíby	Chmelovice, Králíky, Podolíby
7	Lužec nad Cidlinou	Lužec nad Cidlinou	Lužec nad Cidlinou
8	Měník	Barchůvek, Bydžovská Lhotka, Měník u Nového Bydžova	Barchůvek, Bydžovská Lhotka, Libeň, Měník
9	Mlékosrby	Mlékosrby	Mlékosrby
10	Myštěves	Myštěves	Myštěves
11	Nepochisy	Luková nad Cidlinou, Nepochisy, Zdražany	Luková, Nepochisy, Zdražany
12	Nový Bydžov	Chudonice, Nový Bydžov, Skochovice, Skřeněř, Vysočany u Nového Bydžova, Zábědov	Chudonice, Nová Skřeněř, Nový Bydžov, Skochovice, Skřeněř, Vysočany, Zábědov, Žantov

13	Ohnišťany	Ohnišťany	Ohnišťany
14	Petrovice	Kanice u Petrovic, Petrovice u Nového Bydžova	Kanice Petrovice
15	Prasek	Prasek	Prasek
16	Skřivany	Skřivany	Skřivany
17	Sloupno	Sloupno nad Cidlinou	Sloupno
18	Smidary	Červeněves, Chotělice, Křičov, Loučná Hora, Smidary	Červeněves, Chotělice, Křičov, Loučná Hora, Smidary
9	Starý Bydžov	Starý Bydžov	Starý Bydžov
20	Šaplava	Šaplava	Šaplava
21	Vinary	Janovice u Vinar, Kozojídky u Vinar, Smidarská Lhota, Vinary u Smidar	Janovice, Kozojídky, Smidarská Lhota, Vinary
22	Zachrašťany	Zachrašťany	Zachrašťany
23	Zdechovice	Zdechovice u Nového Bydžova	Zdechovice

Zdroj: [26]

6.1.3 Dopravní infrastruktura

Výhodou Nového Bydžova je dobrá dopravní dostupnost a strategická poloha v rámci Královéhradeckého kraje.

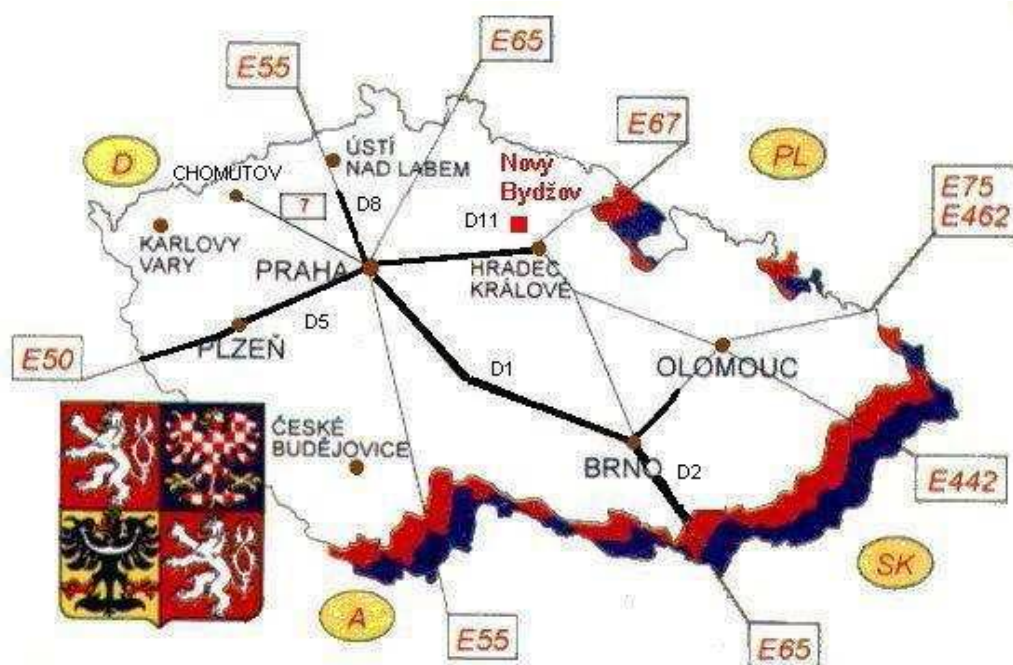
Silniční doprava

Dálnice D11 Praha – Hradec Králové s napojením 15 km od Nového Bydžova. Mezinárodní komunikace E67 Praha – Hradec Králové – Varšava s napojením 10 km od Nového Bydžova. Rychlostní komunikace R35 Liberec – Hradec Králové – Olomouc s napojením 17 km od Nového Bydžova.

Železniční doprava

Nový Bydžov leží na železniční trati Chlumeck nad Cidlinou – Trutnov, díky které má snadné napojení na trať Berlín – Praha – Vídeň a hlavní tah Praha – Hradec Králové – Varšava, díky snadné dostupnosti do krajského města Hradec Králové.

Následující mapa zobrazuje dopravní napojení v rámci města Nový Bydžov.

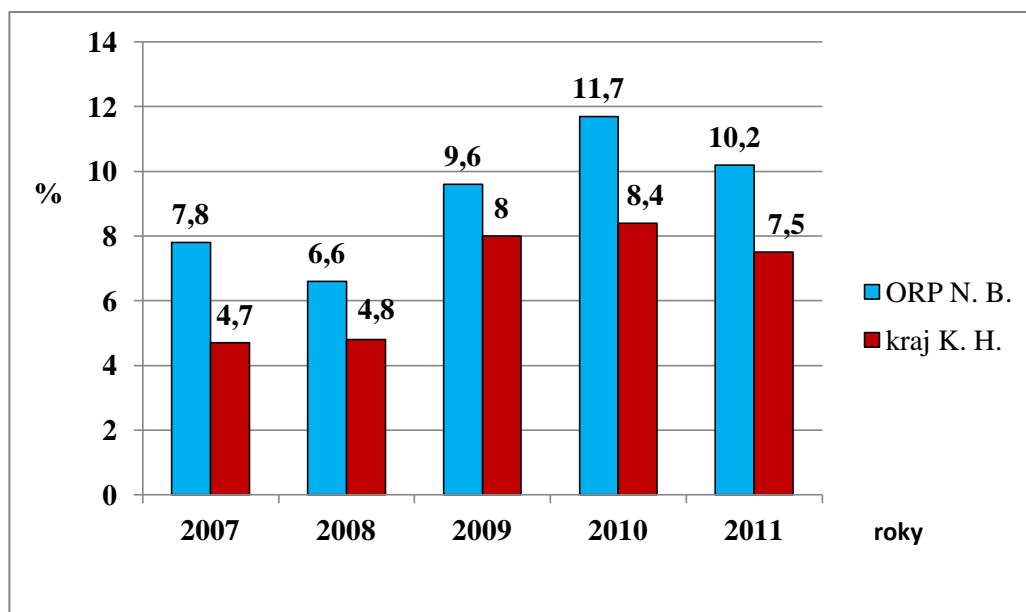

Obrázek 2: Železniční a silniční doprava

Zdroj:[13]

6.1.4 Vývoj nezaměstnanosti 2007 - 2011

V rámci okresu Hradec Králové, ale i kraje, patří ORP Nový Bydžov k oblastem s vysokou nezaměstnaností. V následujícím grafu porovnávám míru nezaměstnanosti ORP Nový Bydžov s mírou nezaměstnanosti Královéhradeckého kraje.

Obrázek 3: Graf vývoje nezaměstnanosti 2007 – 2011 (vždy k 31. 12.)

Zdroj: upraveno podle [10]

Míra nezaměstnanosti v ORP Nový Bydžov byla v letech 2007 – 2011 v každém roce o něco větší než míra nezaměstnanosti v rámci kraje. Oblast Novobydžovska patří z hlediska okresu Hradce Králové k oblastem s vysokou nezaměstnaností.

Mezi roky 2007 a 2008 došlo k mírnému poklesu nezaměstnanosti v ORP Nový Bydžov. Od roku 2008 až 2010 se nezaměstnanost prudce zvyšovala nejen v ORP Nový Bydžov, ale i v celém Královéhradeckém kraji, avšak vždy o něco méně než v samotné oblasti Novobydžovska. Ke zvýšení nezaměstnanosti v ORP Nový Bydžov přispělo omezení provozu nebo uzavření několika výrobních podniků, které působily především ve městě Nový Bydžov. Mezi uzavřenými podniky byly Promil a.s. - mlékárna, koželužna, cukrovar a sklárny, dané podniky zaměstnávaly až stovky obyvatel z Novobydžovska. Mezi roky 2010 až 2011 dochází k nepatrnému snížení nezaměstnanosti v obou sledovaných oblastech. Důvodem je snaha města Nový Bydžov o zlepšení nezaměstnanosti, především romské menšiny. Město vypracovalo plány pro začleňování romských obyvatel do pracovního procesu.

Následující tabulka ukazuje podíl EAO v jednotlivých odvětvích v rámci města Nový Bydžov.

Tabulka 4: Ekonomicky aktivní obyvatelstvo v jednotlivých odvětvích (k 30. 11. 2009)

Zemědělství, lesnictví, rybolov	5,1 %
Průmysl	31,8 %
Stavebnictví	9,9 %
Obchod	10,4 %
Doprava, poštovní služby a telekomunikace	4,5 %
Veřejná správa, obrana, sociální zabezpečení	4,1 %
Školství, zdravotnictví, veterinární a sociální činnost	14,6 %
Ostatní	19,6 %

Zdroj: [14]

V rámci primárního sektoru, kam patří zemědělství, lesnictví a rybolov pracovalo 5,1% ekonomicky aktivních obyvatel.

Do sekundárního sektoru patří průmysl, zde pracovalo 31,8% a stavebnictví, zde pracovalo 9,9% ekonomicky aktivních obyvatel.

V terciárním sektoru celkem pracovalo 29,5% ekonomicky aktivních obyvatel. Z tohoto celkového procenta pracovalo v oblasti obchodu 10,4% a v úseku dopravy, poštovních služeb a telekomunikace 4,5% ekonomicky aktivních obyvatel. V rámci služeb je zde zastoupeno školství, zdravotnictví, veterinární a sociální činnost, kde pracovalo 14,6% ekonomicky aktivních obyvatel z celkového procenta.

Kvartární sektor zde zastupuje veřejná správa, obrana, sociální zabezpečení, kde pracovalo 4,1% ekonomicky aktivních obyvatel.

Do kvintárního sektoru bych zařadila položku ostatní, kde pracovalo 19,6% ekonomicky aktivních obyvatel.

Největší podíl ekonomicky aktivních obyvatel pracovalo v odvětví průmyslu. Důvodem byla existence výrobních podniků.

6.1.5 Průmyslová zóna

Průmyslová zóna leží 2 km jižně od centra města v lokalitě Zábědov, po obou stranách je napojení na silnici II. třídy ve směru Chlumeck nad Cidlinou, celková plocha je 47 ha, z nichž je využíváno pouze 10 ha. Je zde atraktivní poloha – dobrá dopravní dostupnost.

Technická infrastruktura – vodovody, kanalizace, elektrická energie. Funkční náplní je výroba a skladování, těžký i lehký průmysl a energetika.

Následující obrázek zobrazuje rozdělení průmyslové zóny.

Obrázek 4: Průmyslová zóna Nový Bydžov – Zábědov

Zdroj: [22]

Průmyslová zóna Zábědov je rozdělena na východní a západní část. Jejím vlastníkem je město Nový Bydžov.

Firmy umístěné v průmyslové zóně jsou:

- Pechiney Čechobal, s.r.o. – zabývá se výrobou obalů na potraviny
- Multi – Wing CZ s.r.o. – zabývá se vzduchotechnikou
- KASI spol. s.r.o. – zabývá se výrobou kanalizační litiny
- Rozlohu 6,5 ha zaujímá fotovoltaická elektrárna – Kopidlno FVE s.r.o.

Vybudování průmyslové zóny přineslo několik nových pracovních míst. Pracují zde lidé z širokého okolí Novobydžovska. Tato nová pracovní příležitost v roce 2007 však nedokázala zcela přerušit jinak zvyšující se nezaměstnanost na Novobydžovsku.

6.2 Mikroregion Novobydžovsko

Svazek obcí Mikroregion Novobydžovsko vznikl podle § 49 zákona číslo 128/2000 Sb., o obcích. Mikroregion Novobydžovsko vznikl v roce 1999, ale dnes má formu právnické osoby, o které se rozhodlo na ustavujícím jednání dne 17. 10. 2001.

Mikroregion se nachází v jihozápadní části okresu Hradec Králové a sdružuje 19 obcí. Na severu sousedí s okresem Jičín a na západě s okresem Nymburk. Centrem Mikroregionu Novobydžovsko je město Nový Bydžov. Správním obvodem se označuje Nový Bydžov jako obec s pověřeným obecním úřadem, ale je i obcí s rozšířenou působností a největší obcí mikroregionu. Zaujímá přibližně 35 km² a žije zde 7 300 obyvatel.

Členské obce mikroregionu svou rozlohou zaujímají 179 km². Dnes obývá členské obce přibližně 15 000 obyvatel. Nejmenší rozlohou, cca 2 km², se vyznačuje obec Šaplava se 120 obyvateli. Na severojižně procházející ose mikroregionu leží tři největší obce, kde žije nejvíce obyvatel – Smidary, Skřivany a Nový Bydžov. Nejméně zalidněná oblast je východní okraj území, kde leží obce s nejmenším počtem obyvatel.

Členské obce Mikroregionu Novobydžovsko tvoří 19 obcí, jsou jimi: Barchov, Hlušice, Humburky, Kobylice, Králíky, Kosičky, Myštěves, Nový Bydžov, Ohnišťany, Petrovice, Prasek, Skřivany, Sloupno, Smidary, Starý Bydžov, Šaplava, Vinary, Zachrašťany a Zdechovice [8];[18].

Obrázek 5: Mikroregion Novobydžovsko v porovnání s ORP Nový Bydžov

Zdroj:[24]

Červeně vyznačené obce tvoří oblast Mikroregionu Novobydžovsko. Členské obce mikroregionu, kromě obce Kosičky, spolu se zeleně vyznačenými obcemi tvoří oblast ORP Nový Bydžov. Oblast obce s rozšířenou působností Nový Bydžov je vzhledem k počtu obcí a jejich rozloze větší než mikroregion.

Obrázek 6: Mikroregion Novobydžovsko

Zdroj:[15]

Cílem pro založení mikroregionu Novobydžovsko je koordinování celkového rozvoje území mikroregionu na základě společné strategie, přímé provádění společných investičních akcí, společný postup při prosazování ekologické stability území, společná propagace mikroregionu v cestovním ruchu.

Mikroregion Novobydžovsko sousedí na severu s DSO Mariánská zahrada a Mikroregionem Rozhraní, který je součástí okresu Jičín. V rámci okresu Hradec Králové sousedí Mikroregion Novobydžovsko se Svazkem obcí Cidlina a s Mikroregionem Nechanicko.

Svazek obcí Mariánská zahrada tvoří obce: Běchary, Budčevěves, Bukvice, Bystřice, Češov, Dětenice, Dolní Lochov, Cholenice, Chyjice, Jičíněves, Kopidlno, Kostelec, Libáň, Nemyčevěves, Ohaveč, Ostružno, Podhradí, Sedliště, Slatiny, Slavhostice, Staré Místo, Střevač, Údrnice, Veliš, Vitiněves, Vršce a Zelenecká Lhota.

Jejich cílem pro vytvoření svazku obcí je celkový rozvoj mikroregionu a obnova krajiny.

Některé obce ze Svazku obcí Mariánská zahrada jsou zároveň součástí Mikroregionu Rozhraní. Členské obce mikroregionu Rozhraní tedy jsou: Bačalky, Bystřice, Dětenice, Cholenice, Kopidlno, Libáň, Rokytnany, Sedliště, Staré Hrady, Střevač, Údrnice, Veliš a Zelenecká Lhota.

Hlavním záměrem pro založení mikroregionu Rozhraní je koordinování celkového rozvoje území mikroregionu na základě společné strategie, společný postup při prosazování ekologické stability území, společná propagace mikroregionu v cestovním ruchu.

Svazek obcí Cidlina tvoří obce: Babice, Chudeřice, Chlumeč nad Cidlinou, Káranice, Kosice, Lužec nad Cidlinou, Lišice, Lovčice, Mlékosrby, Měník, Nové Město, Nepochy, Písek, Stará Voda. Svazek obcí Cidlina nejvíce spolupracuje a vytváří projekty především s Mikroregionem Novobydžovsko. Tyto dva celky navíc spolu vytváří MAS Společná Cidlina.

Mikroregion Nechanicko – tvoří obce: Boharyně, Dohalice, Dolní Přím, Hněvčevy, Hrádek, Kunčice, Lodín, Mokrovousy, Mžany, Nechanice, Pšánky, Puchlovice, Radíkovice, Radostov, Sadová, Sovětice, Stěžery, Stračov, Těchlovice a Třesovice.

Účelem založení Mikroregionu Nechanicko se stalo koordinování celkového rozvoje území mikroregionu na základě společné strategie v jejich rozvoji [23].

6.2.1 Předmět činnosti mikroregionu

Hlavním cílem je iniciovat, definovat a koordinovat strategii komplexního, hospodářského, kulturního a sociálního rozvoje mikroregionu, včetně problematiky životního prostředí s cílem dosažení trvalé prosperity mikroregionu jako celku. Důležitá je koordinace a vzájemná spolupráce mezi obcemi, státem i soukromou sférou, zájmovými sdruženími a občany mikroregionu. Obce spolupracují také při územním plánování, podpoře rozvoje malého a středního podnikání. Mikroregion řeší společné zájmy v oblasti dopravy, spojů, udržování a výstavby nových komunikací. Objevují se i společné problémy, které je nutné vzájemně řešit například: bezpečnost občanů, podpora rozvoje cestovního ruchu [5].

6.2.2 Příjmy mikroregionu

Příjmy mikroregionu tvoří pouze jednotlivé příspěvky od členských obcí. Další finanční prostředky získává mikroregion zejména od kraje ve formě dotací. Následující tabulka ukazuje výši příspěvků členských obcí do rozpočtu mikroregionu. Jednotlivé příspěvky se odvíjí od aktuálního počtu obyvatel v dané obci [1].

Tabulka 5: Příspěvky obcí do rozpočtu Mikroregionu Novobydžovsko na rok 2011

Obec	Počet obyvatel k 1. 1. 2010	Příspěvek obce 2010 v Kč (5,- Kč/ob.) *	Náklad obce v tis. Kč **
Barchov	253	1 265,00	1,27
Hlušice	752	3 760,00	3,76
Humburky	344	1 720,00	1,72
Kobylice	243	1 215,00	1,22
Kosičky	361	1 805,00	1,81
Králíky	376	1 880,00	1,88
Myštěves	183	915,00	0,92
Nový Bydžov	7 177	35 885,00	35,89
Ohnišťany	302	1 510,00	1,51
Petrovice	241	1 205,00	1,21
Prasek	593	2 965,00	2,97
Skřivany	1 051	5 255,00	5,26
Sloupno	499	2 495,00	2,50
Smidary	1 564	7 820,00	7,82
Starý Bydžov	406	2 030,00	2,03
Šaplava	121	605,00	0,61
Vinary	458	2 290,00	2,29
Zachrašťany	174	870,00	0,87
Zdechovice	130	650,00	0,65
Celkem	15 228	76 140,00	76,14

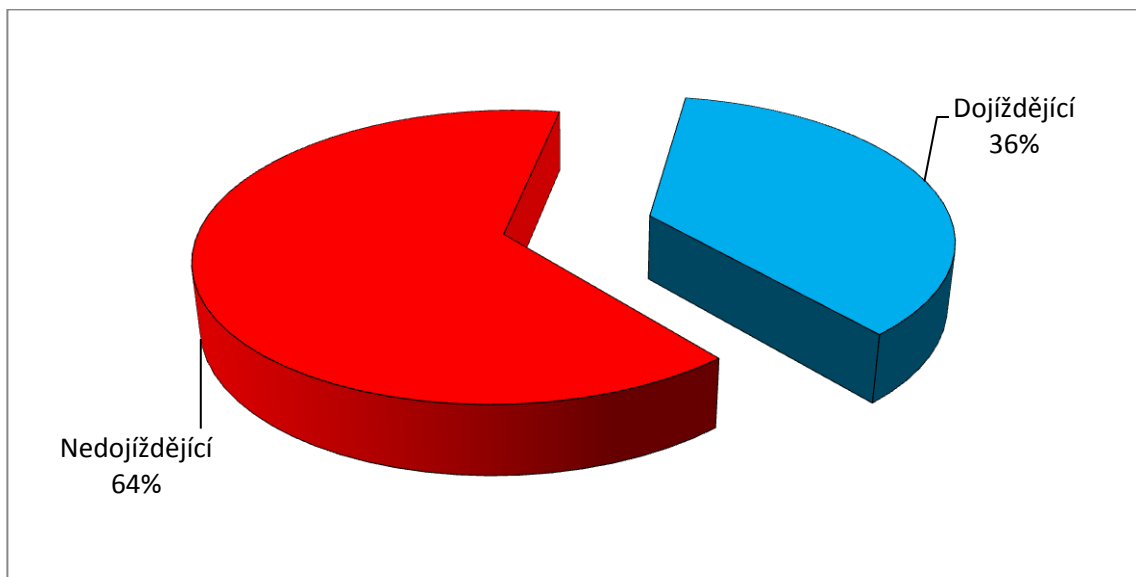
Zdroj: [1]

* Tuto částku posílají obce na účet mikroregionu

** Tuto částku si obce zakalkulují do nákladů rozpočtu obce

6.2.3 Dojíždění do zaměstnání

Novobydžovsko je především zemědělská oblast, ale v posledních letech zde dochází k útlumu zemědělské prvovýroby. Následkem útlumu výroby v zemědělství stoupl počet ekonomicky aktivních obyvatel, kteří za svou práci dojíždějí. Dále přispívá ke vzrůstajícímu dojíždění za prací i poměrně nepříznivý průměrný měsíční výdělek v porovnání s průměrem celorepublikovým, krajským i okresním.

Obrázek 7: Podíl dojíždějících a nedojíždějících mimo mikroregion na počtu EAO

Zdroj:[11]

Od roku 2001 došlo ke zvýšení počtu vyjíždějících mimo členskou obec mikroregionu, ale hlavně mimo celý mikroregion. Obyvatelé regionu dojíždí za prací převážně do nedalekého okresního města Hradec Králové. Toto město nabízí více pracovních příležitostí a je zde i více škol. Do budoucna se předpokládá zvyšující se počet dojíždějících obyvatel za prací i do škol. Důvodem je slučování a rušení škol, snižující se kvalita základních škol, nedostatek pracovních příležitostí. Z okolních obcí Novobydžovska dojíždí převážně studenti. V Novém Bydžově se soustřeďuje nejvíce škol a pouze v tomto městě jsou zřízeny střední školy a jedna vyšší odborná škola.

6.2.4 Rozvojové aktivity obcí

„Rozvojové aktivity jednotlivých obcí a především střediskového města mají nesporně velký vliv na rozvoj celého regionu na občanské vybavenosti a na celkovém životě v regionu. Mezi základní rozvojové nástroje obcí patří: daňová vytiženost, dotační politika a výše získaných dotací, zpracování a naplňování strategických dokumentů [11]“.

Daňové příjmy

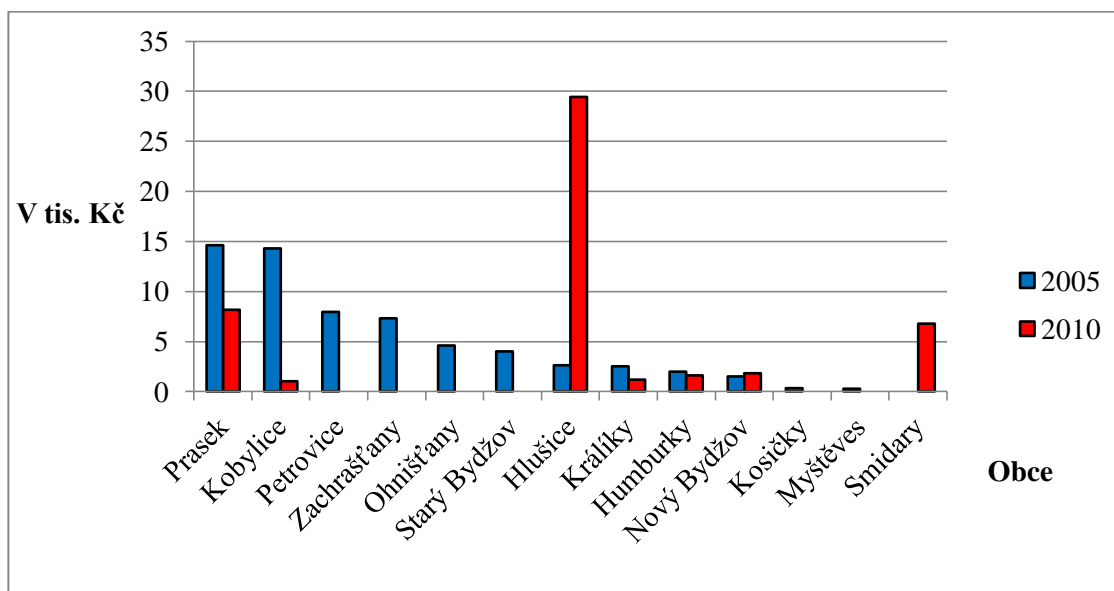
Příjmy ze sdílených daní plynou do rozpočtu obcí, krajů i státu. V současné době plyne obcím podíl na daňových příjmech ve výši 20, 59%. V tomto podílu je zahrnuta daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob, daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a daň z přidané hodnoty. Dalších 30% plyne obcím z daně z příjmů fyzických osob, které mají na území dané obce bydliště, daň z příjmů obce a 1,5% daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti odváděné zaměstnavatelem. Konečná částka pro každou obec je upravena koeficientem velikostní kategorie obce v absolutní částce a je dána každoročně vyhláškou Ministerstva financí. Následující tabulka ukazuje zadluženost jednotlivých obcí za rok 2010 [11].

Tabulka 6: Dluhová služba obcí 2010 (v tis. Kč)

Obec	Finanční výpomoci	Dlouhodobé úvěry	Zadluženost celkem
Barchov	0,00	0,00	0
Hlušice	0,00	6 272,00	6 272
Humburky	2 000,00	8 567,00	10 567
Kobylice	0,00	300,00	300
Kosičky	0,00	0,00	0
Králíky	0,00	387,00	387
Myštěves	0,00	0,00	0
Nový Bydžov	1 308	10 332	11 640
Ohnišťany	0,00	0,00	0
Petrovice	0,00	0,00	0
Prasek	0,00	4 050,00	4 050
Skřivany	0,00	0,00	0
Sloupno	0,00	0,00	0
Smidary	0,00	2 812,00	2 812
Starý Bydžov	0,00	0,00	0
Šaplava	0,00	0,00	0
Vinary	0,00	0,00	0
Zachrašťany	0,00	0,00	0
Zdechovice	0,00	0,00	0

Zdroj:[11], vlastní přepracování

V následujícím grafu je znázorněna zadluženost jednotlivých obcí na 1 obyvatele. Je porovnávána zadluženost v roce 2005 a 2010.

Obrázek 8: Zadluženost obcí na 1 obyvatele v roce 2005 a 2010

Zdroj: upraveno podle [9]

Z obrázku lze vyčíst, že zadluženost na 1 obyvatele v jednotlivých obcích v roce 2010 byla výrazně nižší. Pouze v obcích Hlušice a Smidary byla situace jiná. V Hlušicích se částka dluhu na 1 obyvatele prudce zvýšila. Obyvatelé z obce Smidary také dluží více než v roce 2005, nárůst dluhu však není tak velký jako v obci Hlušice. Obec Hlušice od roku 2005 realizovala několik projektů, které byly velmi nákladné. V roce 2010 v obci Hlušice bylo celkem 766 obyvatel. Jedná se o malou obec, která má problémy se splácením svých dluhů.

Výše získaných dotací

Každá obec získává od státu dotaci na výkon státní správy, která má krýt náklady spojené s daným výkonem. Částku u města Nový Bydžov nelze porovnávat s výší dotací u ostatních obcí, protože vykonává státní správu v přenesené i rozšířené působnosti.

Na rozvojové aktivity obcí by nestačily pouze daňové příjmy z rozpočtu. Každá obec má možnost získat účelové dotace. Účelové dotace je poskytnuta na předem daný projekt nebo konkrétní účel.

Celkové příjmy obcí regionu činily kolem 300 mil. Kč ročně. Významnou součástí příjmů tvoří dotace, především dotace na výkon státní správy a účelové dotace. V tabulce číslo 8 jsou porovnány příjmy a výdaje z let 2008-2009 a částka dotace, kterou obce čerpaly.

Tabulka 7: Příjmy, výdaje a dotace obcí (v Kč)

Obec	Příjmy		Z toho dotace		Výdaje	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009
Barchov	3 373	2 635	670	248	2 725	1 976
Hlušice	9 521	9 469	627	846	7 182	34 766
Humburky	5 537	2 938	30	86	2 820	2 201
Kobylice	3 223	2 697	30	86	2 713	2 169
Kosičky	4 175	3 663	30	86	3 686	36 326
Králíky	5 817	6 458	173	337	4 227	6 219
Myštěves	2 162	1 881	30	95	2 105	2 222
Nový Bydžov	223 137	265 027	54 042	82 492	207 760	282 821
Ohnišťany	3 580	2 923	30	95	3 430	3 737
Petrovice	6 017	7 608	174	3 211	4 840	8 815
Prasek	6 928	5 882	347	274	4 416	5 930
Skřivany	16 497	11 851	1 250	416	16 039	12 694
Sloupno	5 504	5 132	845	918	4 878	4 406
Smidary	18 285	15 678	310	431	17 336	14 864
Šaplava	1 068	1 073	30	86	991	1 110
Starý Bydžov	5 360	4 512	240	242	5 608	3 584
Vinary	5 458	5 003	180	192	5 894	6 623
Zachrašťany	2 040	1 933	30	211	633	1 077
Zdechovice	2 030	1 403	30	86	1 011	992

Zdroj: [9]

Výše dotací z celkových příjmů u každé obce tvoří velmi malou částku. Pro tak malé obce, které mají přibližně 500 obyvatel, je obtížné získávat dotace. Velký přínos pro obce má daný Mikroregion Novobydžovsko, prostřednictvím kterého získávají účelové dotace převážně z Programu obnovy venkova od Královéhradeckého kraje a také granty z rozpočtu kraje. Veškerá pomoc při sestavování potřebných dokumentů a žádostí o dotace na daný projekt je obcím poskytnuta na Městském úřadě Nový Bydžov, kde se problematikou zabývá odbor investic a rozvoje.

6.2.5 Popis dotačních titulů

Obce nebo svazky obcí mohou čerpat dotace z POV prostřednictvím několika dotačních titulů. Jsou to účelové dotace a každý dotační titul poskytuje dotace v jiné oblasti a za jiných podmínek.

Dotační titul 1 poskytuje dotace v oblasti obnovy a údržby venkovské zástavby, občanské vybavenosti a rozvoji infrastruktury. Žadatelem o dotace z tohoto titulu může být obec s maximálně 2 000 obyvateli, která je registrovaná v Programu obnovy venkova v rámci příslušného kraje. V případě mimořádných událostí může být žadatelem i obec s maximálně 5 000 obyvateli.

Podporovanými projekty jsou výstavba, rekonstrukce nebo oprava následujících typů objektů: ZŠ a MŠ, zdravotní a sociální zařízení, hřiště a sportoviště, kulturní a tělovýchovná zařízení, veřejný rozhlas, hasičské zbrojnice a požární nádrže, sakrální stavby a hřbitovy, radnice, obecní úřady a drobná architektura.

V rámci dotačního titulu 1 se vyžaduje od žadatele minimální podíl na celkových nákladech ve výši 50% nákladů v běžném roce. Další podmínkou je, že dotace bude poskytnuta jen na majetek ve vlastnictví obce.

Dotační titul 2 poskytuje dotace v rámci komplexní úpravy veřejných prostranství místních komunikací. Žadatelem může být obec s maximálně 2 000 obyvateli, která je registrována v Programu obnovy venkova Královéhradeckého kraje. V případě, že nastanou mimořádné události, může o dotace zažádat i obec s maximálně 5 000 obyvateli. Mimořádnou událostí může být například krizový stav.

Dotace poskytované dotačním titulem 2 plynou na akce, jako jsou výstavba, komplexní úprava, rekonstrukce, oprava nebo instalace následujících typů objektů: místní komunikace a chodníky, veřejné osvětlení, autobusové zastávky, reflexní dopravní značení, lavičky, altánky, odpadkové koše, stojany na kola, obnova a zřizování zeleně, obnova a zřizování rybníků.

Žadatel se musí podílet na celkových nákladech minimálně 50% nákladů v běžném roce. Dotaci lze použít pouze na majetek ve vlastnictví obce.

O dotaci může žádat obec s maximálně 2 000 obyvateli, která je registrována v Programu obnovy venkova Královéhradeckého kraje [4].

V rámci dotačního titulu 3 jsou dotace poskytovány na integrované projekty venkovských mikroregionů. Podporovanými projekty, které náleží do tohoto dotačního titulu, jsou projekty propojující obnovu občanské vybavenosti a technické infrastruktury s aktivní politikou zaměstnanosti, podporou malého a středního nezemědělského podnikání a péčí o krajinu. Podmínkou pro přiznání dotace je alespoň jedno nově vzniklé trvalé pracovní místo v obci s maximálně 2 000 obyvateli. Daná podmínka platí pouze pro obce.

Další akce, které dotační titul 3 podporuje, jsou společné projekty obcí s maximálně 2 000 obyvateli. Podmínkou pro získání dotace je společné financování projektu více obcemi na základě partnerství.

Podporovanými akcemi jsou také projekty svazků obcí, jež jsou registrované dle zákona číslo 128/2000 Sb., o obcích.

Žadatel se musí podílet na celkových nákladech minimálně 30% nákladů v běžném roce. Pro získání dotace je nutné, aby realizovaný projekt využily alespoň dvě obce. Dotace je určena na majetek ve vlastnictví obce. Jestliže je žadatelem svazek obcí, dotace je určena na majetek, který členské obce vložily do hospodaření svazku. Tyto podmínky musí žadatel prokázat ještě před poskytnutím dotace.

Dotační titul 4 poskytuje dotace v oblasti úroků z úvěru. Žadatelem může být obec s maximálně 3 000 obyvateli, která je registrovaná v Programu obnovy venkova Královéhradeckého kraje. Dále může žádat o dotace dobrovolný svazek obcí dle zákona číslo 128/2000 Sb., o obcích. Nastanou-li mimořádné události, o dotaci může žádat i obec s maximálně 5 000 obyvateli.

Dotační titul podporuje projekty v rámci obnovy občanské vybavenosti, komplexní úpravy veřejných prostranství, obnovy a zřizování zeleně, rybníků, obnovy a rozšíření technické infrastruktury obcí.

Od žadatele je vyžadována minimální účast na celkových nákladech ve výši 30%. Těchto 30% je z roční splátky úroků z úvěru. Tuto část se zavazuje příjemce splatit z úvěru určeného na realizaci již uvedených podporovaných projektů. Žadatel může získat dotaci v minimální výši 25 000 Kč [4].

Tento dotační titul se zaměřuje na poskytování dotací v rámci vzdělávání a poradenství v oblasti rozvoje venkova a obnovy vesnice. Zažádat o dotaci může obec s maximálně 2 000 obyvateli. Zde se již nevyžaduje registrace v Programu obnovy venkova. Dále může žádat dobrovolný svazek obcí dle zákona číslo 128/2000 Sb., o obcích a právnická osoba poskytující nebo zajišťující realizaci projektů v rámci vzdělávání nebo poradenství v oblasti rozvoje venkova a obnovy vesnice.

Podporované projekty musí být zaměřeny na oblast, podporovanou dotačním titulem 5. Na tyto projekty někdy nestačí vlastní zdroje jednotlivých obcí. Konkrétně se realizují různé kurzy, semináře, aktualizace nebo nová tvorba internetových stránek obce či vydávání zpravodaje.

Na žadatele je kladen požadavek minimální finanční účasti na celkových nákladech ve výši 10% z nákladů projektu v běžném roce.

Dotační titul 6 se zaměřuje na kofinancování projektů realizovaných s účastí zahraničních finančních fondů, jsou-li v souladu s cíli programu. O dotace z daného dotačního titulu žádají obce s maximálně 2 000 obyvateli a dobrovolný svazek obcí dle zákona číslo 128/2000 Sb., o obcích.

Podporované projekty musí být zaměřené na rozvoj obcí nebo mikroregionů, které využívají zahraničí finanční zdroje.

Požadavek na minimální podíl finanční účasti žadatele na celkových nákladech je ve výši 10% z nákladů projektu. Žadatelé mohou podat žádost i v průběhu roku na základě výzev v dané oblasti projektů [4].

Obce v mikroregionu i samotný svazek obcí každoročně čerpají dotace z Programu obnovy venkova. Přehled čerpaných dotací je uveden v následující tabulce.

Tabulka 8: Čerpání dotací z Programu obnovy venkova

Obec	2009	2010	2011
Barchov			560 000
Hlušice		850 000	
Humburky	250 000		370 900
Kobylice	53 000		
Králíky	156 000		564 000
Myštěves			250 000
Nový Bydžov			
Ohnišťany		99 000	
Petrovice		644 000	
Prasek	203 000	123 000	856 000
Skřivany			
Smidary			
Starý Bydžov			
Sloupno			
Šaplava		600 000	
Vinary	166 000		313 300
Zachrašťany			66 500
Zdechovice			
Celkem	828 000	2 316 000	2 980 700

Zdroj:[2]

V roce 2009 získaly jednotlivé obce a Mikroregion Novobydžovsko celkem 828 000 Kč z Programu obnovy venkova. Dotace se podařilo získat obcím Humburky, Kobylice, Králíky, Prasek, Vinary a svazku obcí Mikroregionu Novobydžovsko. Dotace lze čerpat celkem z 6 dotačních titulů.

Z dotačního titulu 2 žádaly o dotaci obce: Králíky, Vinary, Humburky a Myštěves. Obec Králíky získala dotaci na opravu veřejného osvětlení v části Podoliby. Celkové náklady projektu činily 200 000 Kč, schválená dotace byla ve výši 100 000 Kč, tedy 50% z celkových nákladů. Obec Vinary realizovala projekt: Oprava chodníku v obci Janovice - 1 etapa. Celkové náklady činily 333 240 Kč. Poskytnutá dotace tvořila 50% z celkových nákladů, tedy 166 000 Kč. Dotace nebyla schválena obci Humburky a Myštěves. Z dotačního titulu 4 byly podpořeny následující projekty jednotlivých obcí.

Obec Humburky žádala o dotaci na nákup pozemků, splaškovou kanalizaci I: a II. etapu, infrastrukturu pro stavební pozemky. Humburky získaly dotaci ve výši 250 000 Kč z celkových nákladů, které činily 362 000 Kč. Dotace tvořila 69% z celkových nákladů.

Obec Kobylce žádala o dotaci na úroky z úvěru na infrastrukturu pro výstavbu 24 bytových jednotek. Celkové náklady činily 77 000 Kč. Obec získala dotaci ve výši 53 000 Kč, které tvořily přibližně 70% celkových nákladů.

Obec Králíky požadovala dotaci na plynofikaci kulturního domu Králíky – strojovnu vzduchotechniky ve výši 56 000 Kč. Celkové náklady projektu byly 81 353 Kč, přiznáno bylo téměř 70% z celkových nákladů.

Obec Prasek získala dotaci na projekt: ČOV a kanalizace Prasek. Celkové náklady činily 290 000, poskytnutá dotace tvořila 70% z celkových nákladů, tedy 203 000 Kč.

V roce 2010 čerpaly dotaci obce: Hlušice, Ohnišťany, Petrovice, Prasek a Šaplava.

Z dotačního titulu 1 čerpala dotaci obec Hlušice na opravu budovy mateřské školy. Celkové náklady činily 1 250 000 Kč. Podíl poskytnuté dotace byl 48%, který představoval 600 000 Kč. Obec Ohnišťany získala dotaci ve výši 99 000 Kč, tedy 50% z celkových nákladů. Obec zrestaurovala sochu sv. Jana Nepomuckého. Celkové náklady činily 198 000 Kč. Šaplava žádala o dotaci ve výši 600 000 Kč na úpravy kolem víceúčelového sportovního hřiště v Šaplavě - II. etapa - dokončení úprav. Celkové náklady činily 1 283 243 Kč.

Z dotačního titulu 2 získaly finanční pomoc obec Petrovice na komunikaci pro 4 RD (rodinné domy) v obci Petrovice s celkovými náklady ve výši 1 288 147 Kč. Schválená dotace činila 644 000 Kč.

Z dotačního titulu 4 čerpala obec Hlušice dotaci na vybudování ČOV ve výši 250 000 Kč. Celkové náklady převyšovaly dvojnásobek celkových nákladů, které činily 506 000 Kč. V obci Prasek byla také vybudována ČOV a kanalizace v celkové výši 176 000 Kč. Schválená dotace činila 70% z celkových nákladů, respektive 123 000 Kč.

V roce 2011 získaly dotaci obce: Barchov, Humburky, Králíky, Myštěves, Prasek, Vinary a Zachrašťany.

Z dotačního titulu 1 získala obec Barchov dotaci na opravu části střechy včetně zateplení části obvodových stěn kulturního domu. Celkové náklady činily 1 121 387 Kč, z toho dotace 560 000 Kč. Obec Králíky získala dotaci ve výši 564 000 Kč také na opravu, zateplení střechy a opravu krytiny střechy na kulturním domě. Celkové náklady činily 1 128 000 Kč [4].

Dotiční titul 2 využila obec Prasek na realizaci oprav místních komunikací s celkovými náklady ve výši 2 373 366 Kč. Dotace tvořila téměř 34% z celkových nákladů a činila 800 000 Kč. V obci Humburky došlo k rozšíření veřejného osvětlení a místního rozhlasu s celkovými náklady ve výši 450 845 Kč. Schválená dotace činila 225 400 Kč. Podobně v obci Zachrašťany došlo k výměně svítidel veřejného osvětlení v celkové výši 133 130 Kč. Dotace činila 66 500 Kč, které představovaly téměř 50% z celkových nákladů. Myštěves získal dotaci ve výši 250 000 Kč na opravu chodníků a vjezdů v rámci 2. etapy. Celkové náklady činily 500 000 Kč. Obec Vinary realizovala opravu hráze u požární nádrže U kapličky v části obci Smidarská Lhota v celkové výši 626 614 Kč. Dotace činila 313 300 Kč, která tvořila 50% z celkových nákladů.

Dotiční titul 4 využila obec Prasek na další část vybudování ČOV a kanalizace s celkovými náklady ve výši 112 865 Kč. Poskytnutá dotace činila 56 000 Kč. Obec Humburky realizovala nákup pozemků, splaškovou kanalizaci I: a II. etapu, infrastrukturu pro stavební pozemky v celkové výši 291 000 Kč. Dotace činila 145 500 Kč [4].

7 ZREALIZOVANÉ PROJEKTY

Přehled úspěšně realizovaných projektů, o které se zasloužil Mikroregion Novobydžovsko od roku 2001, kdy funguje jako právnická osoba, je zobrazen v následující tabulce.

Tabulka 9: Realizované projekty Mikroregionu Novobydžovsko

Název projektu	Zdroj dotace	Termín	Celkové náklady v Kč	Přidělená dotace v Kč	Vlastní podíl v Kč
Komunikační propojení obcí - 1	POV	2001	1 088 000	150 000	
Strategický plán rozvoje MN		2002	104 000		
Propagační leták MN	Grant KHK	2002	35 000	20 000	15 000
Komunikační propojení obcí – 2	POV	2002	320 000	210 000	90 000
Aktualizace str. plánu rozvoje	POV	2003	36 000	25 000	11 000
Multif. kulturní centrum MN	POV	2003	264 000	184 000	80 000
Péče o významné památky - 1	POV	2003	694 000	410 000	284 000
Odborné poradenství MN	Grant KHK	2003	110 650	64 700	45 950
Vybavení MN notebook a kamerou	Grant KHK	2004	100 711	50 000	50 711
Odborné poradenství MN - 2	Grant KHK	2004	167 567	90 000	77 567
Péče o významné památky - 2	POV	2004	368 000	250 000	118 000
Komunikační propojení obcí – 3	POV	2004	286 279	200 000	86 279
Odborné poradenství MN - 3	Grant KHK	2005	145 000	95 000	50 000
Péče o významné památky - 3	POV	2005	551 767	383 000	168 767
Odborné poradenství MN - 4	Grant KHK	2006	131 000	80 560	50 441
Vyznačení páteřních cyklotras MN	Grant KHK	2005 - 2006	128 600	90 000	38 600
Obnova prostředků IKT	POV	2006	367 395	120 599	246 796
Cyklotrasy MN - 2	Grant KHK	2007	112 313,50	70 000	42 313,50
Vzdělané Novobydžovsko	POV	2008	151 136	66 000	151 070

Odborné poradenství MN - 5	Grant KHK	2009	149 000	100 000	49 000
Technika pro Novobydžovsko	Grant KHK	2009	289 000	125 000	164 000
Poradenství Novobydžovsko	Grant KHK	2010	136 550	59 360	77 190
Poradenství Novobydžovsko	Grant KHK	2011	118 140	42 000	76 140

Zdroj:[4];[11]

Mikroregion Novobydžovsko od roku 2001 již realizoval spoustu projektů. Na projekty získává dotace z grantů od Královéhradeckého kraje nebo z Programu obnovy venkova. Převažují zdroje dotací v podobě grantů kraje. Dané zdroje jsou poskytovány na regionální úrovni. Čerpání dotací mikroregionem je převážně úspěšné. Prozatím každý rok mikroregion získal buď menší, nebo větší podíl dotace na vytvořený projekt, každoročně se snaží realizovat alespoň jeden projekt, nyní se jedná o odborné poradenství Mikroregionu Novobydžovsko. Mikroregion je ve své činnosti prozatím úspěšný a nejen pro obyvatele členských obcí je jeho činnost přínosná.

Pro potřeby a chod oddělení na městském úřadě v rámci fungování Mikroregionu Novobydžovsko od roku 2003 přispívá každoročně Královéhradecký kraj grantem na projekt: „Odborné poradenství Novobydžovsko“. Byla zřízena pozice manažera svazku obcí, který napomáhá členským obcím s administrativními podklady a dalšími žádostmi pro získávání dotací. Grant poskytnutý na daný projekt také financuje další odborné služby jako je vedení účetnictví, vedení webových stránek, tisk informačních letáků.

Projekt většího rozsahu, který byl vytvořen z iniciativy mikroregionu, se týkal oprav významných památek Novobydžovska. Projekt se jmenoval: „Péče o významné památky Novobydžovsko“, v jeho rámci byly opraveny sochy, sakristické stavby, památníky a další. Realizace projektu proběhla ve 3. etapách od roku 2003 až do roku 2005. Projekt byl také podporován z Programu obnovy venkova za pomoci Královéhradeckého kraje.

Dalším významnějším a větším projektem bylo vyznačení cyklotras na území mikroregionu. Projekt probíhal ve dvou etapách a byl realizován v letech 2006 – 2007. Cyklotrasy jsou napojeny na již vzniklé cyklotrasy v okolí mikroregionu. Napojení cyklotras je přímé na hlavní trasy Královéhradeckého kraje, který se také snaží o rozvoj cestovního ruchu, regionální turistiky a přilákání většího počtu turistů. Trasy byly vyznačeny pod čísly: 144, 181, 4284, 4285, 4286, 4287, 4288, 4290. Číslo byla přidělena Klubem českých turistů. Celkem bylo vyznačeno osm tras, projekt se tedy týkal v každé etapě čtyř cyklotras. Na území mikroregionu je celková délka tras 132 km [8].

Také v roce 2006 i 2007 pokračoval projekt Odborné poradenství Novobydžovsko.

Centrum evropského projektování Královéhradeckého kraje pomáhal sestavit dokumentaci Strategie rozvoje Mikroregionu Novobydžovsko, která byla dokončena v roce 2007.

V roce 2008 byl úspěšně realizován projekt: „Vzdělané Novobydžovsko“. Na financování se opět podílel Královéhradecký kraj prostřednictvím Programu obnovy venkova.

V roce 2009 znovu proběhl projekt: „Odborné poradenství Novobydžovsko“ za podpory kraje. Bohužel dochází k tomu, že výše finanční podpory projektu se od kraje snižuje. Důvodem snižování grantu není neochota kraje příspěvek poskytovat. Příčinou je, že se finanční prostředky na administrativní účely vyčleňují stále hůře. V rámci projektu proběhlo setkání svazků obcí Mikroregionu Novobydžovsko a Cidlina ve dne 8. 12. 2009 a pokračovalo i další den.

Dále byl realizován projekt Technika pro Novobydžovsko 2009. Projekt byl financován z dotace od Královéhradeckého kraje a další náklady byly dofinancovány z mikroregionu. Projekt pomohl obcím k pořízení 2 zahradních traktorů, sekačky, křovinořezu a další zahradní techniky. Celkové náklady byly ve výši 289 000 Kč, z této části činila dotace 125 000 Kč. Dotace tedy činila 43,25%, výše dotace nepokryla ani polovinu celkových nákladů, zbylých zhruba 57% činilo z příspěvků členských obcí mikroregionu ve výši 164 000 Kč.

V roce 2010 byl úspěšně realizován projekt: „Poradenství Novobydžovsko 2010“. Tento projekt byl přínosem v rámci dvoudenního vzdělávání zástupců obcí Mikroregionu Novobydžovsko a Svazku obcí Cidlina.

V roce 2011 prostřednictvím projektu: „Poradenství Novobydžovsko 2011“ vznikly nové webové stránky mikroregionu. Finanční podporu poskytl Královéhradecký kraj [8].

7.1 Projekt značení cyklotras

Projekt, který se týkal značení cyklotras, byl realizován ve dvou etapách. První etapa obsahovala projekt: „Vyznačení páteřních cyklotras Mikroregionu Novobydžovsko“. Tato etapa se uskutečnila v roce 2006. V rámci první etapy bylo realizováno značení čtyř cyklotras. Druhá etapa obsahovala označení dalších čtyř cyklotras. Průběh jednotlivých cyklotras je vymezen v následující tabulce.

Tabulka 10: Cyklotrasy Mikroregionu Novobydžovsko

Číslo trasy	Průběh trasy	Délka trasy celkem	Délka trasy v mikroregionu
144	(181) Hrádek u Nechanic; Prasek; Zdechovice; Humburky; Nový Bydžov; Starý Bydžov; Hlušice; Křinec (14)	56	18
181	Hrádek u Nechanic, Nechanice; Petrovice; Myštěves; Šaplava; Ohnišťany; Chomutice, Jičín (4813)	48	13
4284	Chotělice; Smidary; Křičov; Starý Bydžov; Nová Skřeněř; Lužec nad Cidlinou; Chlumeck nad Cidlinou; Olešnice; Pamětník; Bílé Vchynice; Labské Chrčice (24)	63	20
4285	Starý Bydžov; Zábědov, letiště; Nepolisy; Chlumeck nad Cidlinou	12	4
4286	(181) Lodín; Chmelovice; Podoliby; Skřivany; Sloupno; Nový Bydžov; Zábědov; Lužec nad Cidlinou; Vlkov nad Lesy; Běruničky; Městec Králové	23	17
4287	(4143) Lískovice; Šaplava; Loučná Hora; Smidary; Janovice; Hlušice (144); Skochovice; Lužec nad Cidlinou (4284, 4286)	23	23
4288	(14) Rožďalovice; Kopidlno; Kozojídky; Vinary; Starý Bydžov; Nový Bydžov; Humburky; Měník; Barchov; Babice; Roudnice (4199)	23	17
4290	(181) Ohnišťany; Loučná Hora; Skřivany; Sloupno; Nový Bydžov; Vysočany; Zachrašťany; Mlékosrby; Chlumeck nad Cidlinou; Kolesa; Kladruby nad Labem (24)	40	20

Zdroj: [7]

7.1.1 Popis realizace projektu – 1. etapa

V rámci priority rozvoje cestovního ruchu a regionální politiky byla vytvořena síť značených cyklotras, která se napojila na hlavní trasy Královéhradeckého kraje. „*Byla provedena vlastní realizace značení cyklotras páteřního systému Královéhradeckého kraje na území Mikroregionu Novobydžovsko [17]*“. Cyklotrasy na území mikroregionu přímo navazují na cyklotrasy, které již v okolí byly vytvořeny v rámci Královéhradeckého kraje.

Z výběrového řízení byla vybrána firma BOCO spol. s.r.o., Letohradská 1363, 562 01 Ústí nad Orlicí. Firma podepsala smlouvu o dílo, která byla uzavřena dne 19. 5. 2006. Značení cyklotras bylo provedeno dle projektu „Cyklotrasy Mikroregionu Novobydžovsko“. Projekt byl již zpracovaný v roce 2004 firmou Vlastimil Škvára.

7.1.2 Harmonogram realizace projektu

V říjnu roku 2005 došlo k uzavření smlouvy o poskytnutí dotace. Během března až dubna roku 2006 bylo vyhlášeno poptávkové řízení na dodavatele. V květnu roku 2006 došlo k podpisu smlouvy o dílo. Během května až srpna roku 2006 bylo přistoupeno k realizaci díla, tedy značení cyklotras. Projekt byl dokončen v září roku 2006. V listopadu roku 2006 se uskutečnilo závěrečné vyhodnocení [17].

7.1.3 Přínos projektu pro mikroregion

Realizací projektu podporuje mikroregion rozvoj cestovního a turistického ruchu. Projekt přinesl přínos pro obyvatele mikroregionu v rámci aktivit pro trávení volného času. Vyznačené cyklotrasy nejsou jen na území mikroregionu, ale i v okolních obcích. Cyklotrasy jsou napojeny na hlavní trasy Královéhradeckého kraje, kterému projekt přinesl také určitý užitek a přínos pro širší obyvatelstvo v rámci kraje. Přínosem je také přilákání více cykloturistů a zvýšení atraktivnosti mikroregionu i celého kraje [17].

7.1.4 Kvalitativní a kvantitativní výstupy projektu

Celkem se v rámci projektu označilo 68 km cyklotras „Páteřního systému Královéhradeckého kraje“ a to nejen na území Mikroregionu Novobydžovsko. Konkrétně trasy číslo 144, 181, 4288 a 4290 nekončí na hranici mikroregionu, ale pokračují dále. Bylo zapotřebí zapojit region do sítě cyklotras v širším okolí. Trasy, které vedou mimo mikroregion, byly financovány z prostředků příslušných obcí.

Vyznačené cyklotrasy tedy neslouží jenom obyvatelům mikroregionu, který se skládá z 19 členských obcí, ale i ostatním návštěvníkům a turistům. Výlet po určených cyklotrasách má jak poznávací tak i turistický význam. V jednotlivých obcích lze spatřit různé historické, kulturní i přírodní krásy regionu. Ve většině obcí jsou také k dispozici různá sportovní hřiště pro mládež, ale i dětská hřiště [17].

Celkové shrnutí financování 1. etapy projektu značení cyklotras je vyznačeno v následující tabulce.

Tabulka 11: Rozpočet projektu v 1. etapě

Celkové náklady projektu	128 600 Kč
Celkové přijaté náklady	128 600 Kč
Příjmy projektu	0 Kč
Vlastní podíl žadatele	38 600 Kč
Dotace Královéhradeckého kraje	90 000 Kč

Zdroj: [17]

Z rozpočtu projektu vyplývá, že celkové náklady projektu činily 128 600 Kč. Mikroregion Novobydžovsko zažádal o dotaci Královéhradecký kraj, který ji poskytl ve výši 90 000 Kč, tedy téměř 70% z celkových nákladů. Sám mikroregion tedy dofinancoval zbytek nákladů ve výši 38 600 Kč, které představovaly přibližně 30% z celkových nákladů.

Označení cyklotras nepřináší mikroregionu žádný zisk. Zde se nepočítalo s návratností investovaných financí pro mikroregion ani pro kraj. Cílem bylo zatraktivnit region a přilákat více turistů a cykloturistů.

Následující tabulka zobrazuje jednotlivé příspěvky členských obcí mikroregionu na projekt značení cyklotras v rámci první etapy.

Tabulka 12: Financování vlastního podílu žadatele obcemi mikroregionu

Obec	Počet obyvatel k 1. 1. 2006	Příspěvek obce v Kč	Schválený rozpočet – náklad obce v tis. Kč
Barchov	239	605	0,61
Hlušice	741	1 876	1,88
Humburky	306	775	0,77
Kobylice	205	516	0,52
Králíky	400	1 013	1,01
Kosičky	355	899	0,90
Myštěves	179	453	0,45
Nový Bydžov	7 221	18 280	18,28
Ohnišťany	320	810	0,81
Petrovice	257	651	0,65
Prasek	588	1 489	1,49
Skřivany	1 056	2 673	2,67
Sloupno	497	1 258	1,26
Smidary	1 535	3 886	3,89
Starý Bydžov	402	1 018	1,02
Šaplava	118	299	0,30
Vinary	484	1 225	1,23
Zachrašťany	182	461	0,46
Zdechovice	164	415	0,42
Celkem	15 248	38 600	38,60

Zdroj:[17]

7.1.5 Popis realizace projektu - 2. etapa

V rámci druhé etapy byl realizován projekt: „Cyklotrasy Mikroregionu Novobydžovsko – 2. etapa“. Byly vyznačeny další čtyři cyklotrasy na území mikroregionu, které navazují na již vyznačené páteřní cyklotrasy, označené v první etapě. Označené cyklotrasy v této etapě, jsou také napojeny na hlavní trasy Královéhradeckého kraje.

V poptávkovém řízení byla vybrána firma: DoZnač, (dopraví značení cyklotrasy), s.r.o., Borek 290, 373 67 Borek u Českých Budějovic. Firma podepsala smlouvu o dílo dne 20. 8. 2007 [17].

7.1.6 Hodnocení projektu

Cyklotrasy vyznačené ve druhé etapě navazují na dříve vyznačené cyklotrasy. Druhou etapou značení cyklotras posílil mikroregion rozvoj cestovního a turistického ruchu. Pokračování projektu značení cyklotras napomohlo i Královéhradeckému kraji, který usiluje na základě své „koncepce rozvoje cestovního ruchu“ o podporu cykloturistiky [17].

7.1.7 Kvalitativní a kvantitativní výstupy projektu

Výstupem projektu značení regionálních cyklotras na území Mikroregionu Novobydžovsko se uskutečnilo v celkové délce 64 km. Tyto další čtyři cyklotrasy navazují na cyklotrasy páteřní, které byly vyznačeny v roce 2006. Cyklotrasy mají význam pro aktivní relaxaci na čerstvém vzduchu. Tento druh sportu může pomoci zlepšit fyzickou aktivitu obyvatelům z širokého okolí Novobydžovska i po celém Královéhradeckém kraji [17].

Celkové shrnutí financování 2. etapy projektu značení cyklotras je vyznačeno v následující tabulce.

Tabulka 13: Rozpočet projektu ve 2. etapě

Celkové náklady projektu	112 313,50 Kč
Celkové přijatelné náklady	112 313,50 Kč
Příjmy projektu	0,00 Kč
Vlastní podíl žadatele	42 313,50 Kč
Dotace od Královéhradeckého kraje	70 000 Kč

Zdroj:[17]

Mikroregion Novobydžovsko znovu zažádal o finanční pomoc od Královéhradeckého kraje. Kraj vyhověl mikroregionu a poskytl dotaci ve výši 70 000 Kč, která představovala přibližně 62% z celkových nákladů. Zbytek nákladů uhradil mikroregion podílem téměř 38%, které činily 42 313, 50 Kč. Také z této etapy projektu neplyne mikroregionu ani kraji žádný příjem. Projekt je zaměřen na rozvoj regionu, na kterém se region nijak neobohatí.

Následující tabulka zobrazuje jednotlivé příspěvky členských obcí mikroregionu na projekt značení cyklotras v rámci druhé etapy.

Tabulka 14: Financování vlastního podílu žadatele obcemi mikroregionu

Obec	Počet obyvatel k 1. 1. 2007	Příspěvek obce v Kč	Schválený rozpočet – náklad obce v tis. Kč
Barchov	229	646	0,65
Hlušice	741	2 091	2,09
Humburky	303	855	0,85
Kobylice	205	579	0,58
Králíky	378	1 067	1,07
Kosičky	370	1 044	1,04
Myštěves	174	491	0,49
Nový Bydžov	7 150	20 179	20,18
Ohnišťany	313	883	0,88
Petrovice	243	686	0,69
Prasek	580	1 637	1,64
Skřivany	1 043	2 944	2,94
Sloupno	468	1 321	1,32
Smidary	1 511	4 264	4,26
Starý Bydžov	403	1 137	1,14
Šaplava	113	319	0,32
Vinary	470	1 326	1,33
Zachrašťany	165	466	0,47
Zdechovice	134	378	0,38
Celkem	14 993	42 313,50	42,31350

Zdroj:[17]

7.1.8 Vlastní zhodnocení

Projekt značení cyklotras považují za přínosný pro široké okolí Novobydžovska. Realizace daného projektu byla nejspíš nutným krokem k podpoře cestovního ruchu a její napojení na síť cyklotras již vzniklých, podpořila cestovní ruch i v rámci celého kraje.

Výše celkových nákladů byla přiměřeně vysoká, věřím tedy, že výběrové řízení dodavatelů v obou etapách projektu bylo transparentní a v rámci možností spravedlivé. Dotace poskytnutá krajem převyšovala v každé etapě 50%. Mikroregionu se úspěšně a v dostatečné výši daří získávat krajské dotace i na další projekty.

7.1.9 Swot analýza

Celkový projekt je zhodnocen následující Swot analýzou, která ukazuje kladné stránky projektu, ale i jisté nedostatky, které je třeba odstranit pro zvýšení atraktivnosti regionu a přilákání turistů do regionu.

Tabulka 15: Swot analýza značení cyklotras

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none">○ neznečištěné životní prostředí○ lesní porosty○ rovinatá oblast○ historické zajímavosti v jednotlivých obcích i v samotném městě Nový Bydžov○ hustá síť komunikací III. třídy méně zatížených automobilovým provozem	<ul style="list-style-type: none">○ nedostatek ubytovacích a stravovacích kapacit○ v důsledku migrace obyvatel není dostatek pracovních sil na zlepšení služeb pro turisty○ špatný stav komunikací na některých vyznačených cyklotrasách
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none">○ rozvoj cestovního ruchu, přilákání dalších turistů i cykloturistů○ zvýšení atraktivnosti regionu○ rozvoj služeb pro turisty, možnost vzniku nových pracovních příležitostí○ propojení s okolními oblastmi, v souvislosti s návštěvností ostatních obcí	<ul style="list-style-type: none">○ velká migrace převážně mladých lidí z důvodu nedostatečných pracovních příležitostí○ do budoucna se předpokládá menší finanční podpora od Královéhradeckého kraje○ menší finanční podpora Regionu soudržnosti Severovýchod z operačního programu v rámci dalšího programovacího období, která bude mít vliv na výši dotací pro kraje

Mezi členskými obcemi mikroregionu jsou komunikace III. třídy, není zde žádná frekventovaná a vytížená komunikace automobilovým provozem. Pro provozování cykloturistiky jsou zde příznivé podmínky. Klidná poloha regionu a čisté ovzduší láká další sportovce, zejména se rozšiřuje zájem o in-line bruslení. V některých obcích byly vybudovány hřiště nebo tenisové kurty pro nadšence jiných druhů sportů. Centrem dění je město Nový Bydžov, které se potýká s nedostatkem ubytovacích zařízení. Ubytovaní zde nabízí Hotel Tatra, kde je možnost celodenního stravování. Další možnost ubytování nabízí již jen Hotel Classic s restaurací.

Je důležité přilákat turisty ze sousedních mikroregionů, které nabízí spoustu historických zajímavostí a dalších kulturních akcí během celého roku. Známy je zámek Hrádek u Nechanic, zámek Koruna v Chlumci nad Cidlinou, Valdštejnský zámek v Jičíně, v Hradci Králové je známé muzeum od stavitele Kotěry, obří akvárium, chrám sv. Ducha a Bílá věž. Jestliže turisté navštíví některé z těchto měst, případně jiné z okolí Novobydžovska, mělo by se pro ně Novobydžovsko stát další zajímavou zastávkou nejen za historií, kterou může spojit s cykloturistikou.

Velmi silnou stránkou projektu značení cyklotras je neznečištěné životní prostředí. Čisté ovzduší a žádné smogové omezení láká zejména rodiny s malými dětmi. Lidé trpící dýchacími potížemi uvítají čistou a klidnou krajinu v regionu. Obyvatelé větších měst si pronajímají či kupují nemovitosti a tráví zde víkendy nebo část dovolené. Pozitivní preference od návštěvníků regionu mohou zvýšit jeho atraktivnost.

Za jednu z nejslabších stránek se považuje nedostatek ubytovacích a stravovacích kapacit. Přijede-li turista do regionu z velké dálky, bude mít potřebu se občerstvit, případně bude chtít přespat a strávit v regionu pár dní. Ubytovací služby nabízí pouze město Nový Bydžov. Tyto služby nabízí dva malé hotely s možnostmi stravování. Problém souvisí s odlivem pracovních sil. Do budoucna se nepředpokládá zlepšení této situace pro nedostatek návštěvníků i nedostatek pracovních sil.

7.2 Projekt restaurování památek

Projekt, týkající se restaurování památek, soch a dalších objektů, byl realizován ve třech etapách. Realizace celého projektu probíhala v průběhu let 2003 – 2005. První etapa byla provedena v roce 2003, druhá etapa se uskutečnila v roce 2004 a třetí etapa v roce 2005. Projekt byl financován dotací z Programu obnovy venkova, kterou poskytlo Ministerstvo pro místní rozvoj. Dofinancování bylo tvořeno příspěvkem členských obcí mikroregionu.

Akce restaurování památek byla prvním větším a nákladnějším projektem Mikroregionu Novobydžovsko. Cílem bylo podpořit atraktivnost mikroregionu i jeho jednotlivých obcí.

7.2.1 Popis projektu - 1. etapa

Projekt v první etapě nesl název: „Péče o významné památky Novobydžovska“. Realizace proběhla v roce 2003. Na restaurování památek se podílelo několik dodavatelů. Mikroregion Novobydžovsko si sám dodavatele vybral a uzavřel s nimi dohodu o pracovní činnosti. Prvním dodavatelem byl pan Karel Krátký, který vykonává činnost akademického sochaře. Za první část opravy památek byla akademickému sochaři proplacena částka 126 000 Kč. Provedl ještě další opravy soch, které byly ve výši 161 000 Kč. Druhým dodavatelem se stala Střední průmyslová škola kamenická a sochařská. Za provedení jejich služeb bylo účtováno 307 000 Kč. Za třetího dodavatele bylo schváleno Dřevozpracující družstvo Hradec Králové. Služby družstva činily 67 000 Kč. V konečné části projektu provedlo družstvo ještě další opravy ve výši 33 000 Kč [16].

V následující tabulce je zobrazen přehled dodavatelů, kteří se podíleli na opravách památek.

Tabulka 16: Seznam dodavatelů – 1. etapa

Dodavatel	Částka v Kč	Zaplaceno dne	Dotace; vlastní zdroj
Karel Krátký – akademický sochař	126 000	5. 12. 2003	dotace + vlastní zdroj
Karel Krátký – akademický sochař	161 000	5. 12. 2003	dotace + vlastní zdroj
SPŠ kamenická a sochařská	307 000	20. 11. 2003	dotace + vlastní zdroj
Dřevozpracující družstvo HK	67 000	10. 12. 2003	dotace
Dřevozpracující družstvo HK	33 000	23. 12. 2004	vlastní zdroj
Celkem	694 000		

Zdroj:[16]

Služby akademického sochaře byly v obou částech jeho spolupráce proplaceny z jedné části z dotace a z druhé části vlastními zdroji mikroregionu. Střední průmyslová škola kamenická a sochařská získala proplacenou fakturu, která byla financována ze dvou zdrojů, z části z dotace a zbytek tvořily vlastní zdroje mikroregionu. Faktura pro Dřevozpracující družstvo HK ve výši 67 000 Kč byla proplacena finančními zdroji z dotace. Služby, které družstvo provedlo ve výši 33 000 Kč, byly proplaceny z vlastních zdrojů mikroregionu.

Následující tabulka zobrazuje stručný přehled financování projektu v první etapě.

Tabulka 17: Rozpočet projektu v 1. etapě

Celkové náklady	694 000 Kč
Příjmy projektu	0,00 Kč
Vlastní podíl žadatele	284 000 Kč
Dotace z POV	410 000 Kč

Zdroj:[16]

Celkové náklady projektu v první etapě činily 694 000 Kč. Mikroregion získal na výši celkových nákladů dotaci ve výši 410 000 Kč, která představovala 59%. Podíl vlastních zdrojů mikroregionu činil 284 000 Kč, tedy 41%. Mikroregion dokázal získat většinu finančních prostředků na celkové náklady projektu. Z projektu neplynou žádné příjmy a nelze očekávat žádnou návratnost nákladů, protože svazek obcí hospodaří jako nezisková organizace. Přínos projektu spočívá v podpoře cestovního ruchu a atraktivity mikroregionu pro potenciální turisty.

7.2.2 Popis projektu – 2. etapa

V rámci druhé etapy restaurování památek bylo celkem opraveno 5 objektů v pěti členských obcích mikroregionu. Realizace projektu byla provedena během roku 2004. Opraveným objektem v obci Skřivany se stala dřevěná zvonice, v Hlušicích došlo k opravě sochy svatého Jana Nepomuckého u kaple, v Šaplavě došlo k restaurování pomníku Vzkříšení. Ve Vinarech se obyvatelé v části Smidarská Lhota dočkali opravy sochy svatého Venencia. V Humburkách byla vybrána kaplička sv. Salvátora, kde došlo k opravě části fasády.

Na opravách 5 objektů se podíleli tři dodavatelé. Opět byla podepsána spolupráce s akademickým sochařem Karlem Krátkým, dále se Stanislavem Malým a Dřevozpracujícím družstvem Hradec Králové [16].

Následující tabulka zobrazuje seznam dodavatelů, kteří byli vybráni pro zrestaurování památek ve druhé etapě.

Tabulka 18: Seznam dodavatelů – 2. etapa

Dodavatel	Částka v Kč	Zaplaceno dne	Zdroje financování
Karel Krátký	70 000	20. 7. 2004	dotace + vlastní zdroje
Karel Krátký	65 000	2. 9. 2004	dotace + vlastní zdroje
Stanislav Malý	20 000	13. 10. 2004	dotace + vlastní zdroje
Karel Krátký	70 000	22. 12. 2004	dotace + vlastní zdroje
Dřevozpracující družstvo HK	119 000	25. 10. 2004	dotace + vlastní zdroje
Dřevozpracující družstvo HK	24 000	16. 12. 2004	dotace + vlastní zdroje
Celkem	368 000		

Zdroj:[16]

Akademický sochař Karel Krátký poskytl služby v celkové výši 205 000 Kč. Náklady první části oprav, které provedl, činily 70 000 Kč. Tyto náklady byly financovány dotací ve výši 47 000 Kč a podílem obcí ve výši 23 000 Kč. Za druhou část oprav provedených sochařem Karlem Krátkým, která spočívala v opravě sochy sv. Venencia v obci Vinary v její části Smidarská Lhota, bylo účtováno 65 000 Kč. Tato částka se skládala z poskytnuté dotace ve výši 45 000 Kč a příspěvků obcí, které činily 20 000 Kč. V třetí části došlo k opravě pomníku Vzkříšení v obci Šaplava, která činila 70 000 Kč, z této částky bylo 47 000 Kč poskytnuto z dotace.

Spolupráce s panem Stanislavem Malým byla sjednána na opravu části fasády kapličky svatého Salvátora v obci Humburky. Celková oprava činila 20 000 Kč, z nichž 14 000 Kč představovala dotace a 6 000 Kč příspěvky obcí.

Mikroregion dále uzavřel dohodu o pracovní činnosti s Dřevozpracujícím družstvem HK, které provedlo restaurování dřevěné zvonice v obci Skřivany. První část restaurování zvonice tvořila náklady ve výši 119 000 Kč a druhá část činila 24 000 Kč. Celkové náklady na zvonici činily 143 000 Kč, z nichž dotace byla 97 000 Kč a příspěvky obcí ve výši 46 000 Kč.

Následující tabulka zobrazuje stručný přehled financování projektu ve druhé etapě.

Tabulka 19: Rozpočet projektu ve 2. etapě

Celkové náklady	368 000 Kč
Příjmy obcí	0,00 Kč
Vlastní podíl obcí	118 000 Kč
Dotace z POV	250 000 Kč

Zdroj:[16]

Celkové náklady ve druhé etapě činily 368 000 Kč. Přidělená dotace z Ministerstva pro místní rozvoj z Programu obnovy venkova byla ve výši 250 000 Kč, která představovala 68%. Příspěvek obcí tvořilo 32% z celkových nákladů, které činily 118 000 Kč.

Zrestaurování soch, dřevěné zvonice a kaple nepřinese mikroregionu žádný zisk. Cílem byla ochrana kulturního dědictví a zlepšení image obcí.

7.2.3 Popis projektu – 3. etapa

Třetí etapa restaurování památek probíhala během celého roku 2005. Název projektu byl: „Péče o významné památky mikroregionu“, v rámci něho žádal mikroregion o dotaci z rozpočtu Královéhradeckého kraje.

Ve třetí etapě došlo k opravě dvou křížů, pěti soch a jednoho památníku. Byly provedeny opravy v Novém Bydžově, kde se restaurovala socha svaté Anny, socha svatého Lukáše, liturgický pomník Františka Palackého a Malínský kříž. V obci Myštěves byla vybrána socha svatého Jana Nepomuckého. Ve Smidarech došlo k opravě další sochy svatého Jana Nepomuckého a v části Loučná Hora to byla socha ukřižovaného Ježíše Krista. Druhý kříž, jenž se dočkal oprav, se nachází ve Starém Bydžově, konkrétně kříž s Pannou Marií Bolestnou [16].

Následující tabulka zobrazuje financování oprav, které byly provedeny na jednotlivých památkách.

Tabulka 20: Financování jednotlivých oprav památek ve 3. etapě

Obec	Vlastní zdroje v Kč	Přídělená dotace v Kč	Náklady v Kč
N. Bydžov – socha sv. Anny	16 000	36 500	52 500
N. Bydžov – socha sv. Lukáše	19 500	43 500	63 000
N. Bydžov – lit. pomník Fr. Palackého	31 815	73 5500	105 315
N. Bydžov – Malínský kříž	22 450	50 000	72 450
Myštěves – socha sv. J. Nepomuckého	24 000	54 000	78 000
Smidary – socha sv. J. Nepomuckého	22 500	51 000	73 500
Smidary – L. Hora, ukříž. Ježíše Krista	16 000	36 500	52 500
Starý Bydžov – kříž s P. M. Bolestnou	16 502	38 000	54 502
Celkem	168 767	383 000	551 767

Zdroj:[16]

Podíl celkové dotace tvořil 69% z celkových nákladů, které činily 551 767 Kč. Příspěvky obcí tvořily 31%, které představovaly výši 168 767 Kč. Příspěvky poskytly pouze obce, ve kterých se opravené památky nachází.

Úspěšnost ve výši získané dotace byla velmi vysoká. Cílem projektu bylo získat náklonnost i duchovně založených občanů vzhledem k opravě objektů s náboženskou tematikou v rámci mikroregionu.

Následující tabulka zobrazuje stručný přehled financování projektu ve třetí etapě.

Tabulka 21: Seznam dodavatelů ve 3. etapě

Dodavatel	Částka v Kč	Zaplaceno dne
Červenka Pospíchal	105 315	30. 6. 2005
Karel Krátký	73 500	17. 10. 2005
Karel Krátký	52 500	17. 10. 2005
Jiří Soukup	54 502	14. 12. 2005
Luděk Špatenka	78 000	14. 12. 2005
Karel Krátký	52 500	14. 12. 2005
Karel Krátký	72 450	14. 12. 2005
Karel Krátký	63 000	14. 12. 2005
Celkem	551 767	

Zdroj:[16]

7.2.4 Swot analýza

Projekt restaurování památek proběhl celkem ve třech etapách. Finančně byl náročnější než projekt značení cyklotras. Následující tabulka hodnotí celkový projekt, týkající se oprav památek.

Tabulka 22: Swot analýza restaurování památek

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> ○ zvýšení atraktivnosti regionu ○ ochrana kulturního dědictví ○ zlepšení venkovské krajiny 	<ul style="list-style-type: none"> ○ upadající zájem mladších občanů o památky ○ poloha památek ve velmi malých obcích, do obcí je špatné dopravní spojení
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none"> ○ přilákání turistů ○ náklonnost nábožensky založených občanů ○ restaurování dalších památek na základě úspěšné realizace oprav památek, které se uskutečnily v letech 2003 – 2005 ○ návrat k místním tradicím 	<ul style="list-style-type: none"> ○ opakující se opravy a údržby památek vzhledem k vysokým nákladům ○ poškození památek způsobené vandaly ○ snižující se zájem o poskytování dotací z POV

Velmi silná stránka projektu restaurování památek je návrat k místním tradicím a ochraně kulturního dědictví. Turisté mohou v obcích regionu zhlédnout různé sochy, dřevěné zvonice, kostely. V obci Smidary, respektive v její části obce Loučná Hora je dřevěný kostel, který je chráněnou památkou. Nejen o vánočních svátcích, ale i v rámci dalších svátečních oslav se v něm pořádají mše a další duchovně založené akce.

Větší propagací regionu a informovaností o pořádaných aktivitách i v jednotlivých obcích, by mohlo dojít ke zvýšení atraktivnosti regionu a větší návštěvnosti turistů. Vliv duchovních akcí je pozitivní, očekává se příliv věřících lidí.

Za velmi problémovou slabou stránku se předpokládají vzrůstající náklady na opakované opravy památek. Na památky působí vlivy špatného počasí, protože nejsou žádným způsobem chráněné. Další nebezpečí spočívá v poškození z důvodu vandalismu. Ani proti tomuto vlivu nejsou památky chráněné. Tímto poškozením dochází k předčasným opravám. Hrozba spočívá ve vysokých nákladech na opravy. Kraj v dalších letech nemusí tak ochotně spolufinancovat tyto náklady. Řešením by mohlo být lepší zabezpečení a ochrana památek, například instalování kamer.

ZÁVĚR

V rámci veřejné správy došlo již v historii k několika reformám jak ve státní správě, tak v samosprávě. Česká republika se odlišuje od ostatních zemí příliš vysokým počtem (malých) obcí. Přínosem pro malé obce jsou svazky obcí, tzv. mikroregiony. Na území České republiky dnes existuje přes 550 mikroregionů.

V prvních kapitolách jsem se zabývala základními pojmy, jako je region a regionalizace. Popsala jsem rozdělení regionů z různých hledisek. Dále jsem se zabývala teorií regionální politiky, jejími cíli, výchozími principy a podporovanými regiony. Zajímala mě také regionální politika v rámci Evropské unie z důvodu členství České republiky v jejím seskupení. Dále jsem přešla k regionální politice v ČR a jejímu historickému vývoji až k její současnosti.

Ve druhé polovině své práce jsem se zaměřila na svazky obcí z hlediska jejich hospodaření, na orgány svazku a cíle jejich činností. V kapitole 6 a 7 jsem charakterizovala vybrané území. Z vybraného území, tedy Královéhradeckého kraje, mě zajímala oblast Novobydžovska. V této oblasti je vysoká nezaměstnanost, zpomaluje se regionální rozvoj a jsou zde velmi malé obce. Konkrétně jsem sbírala informace o ORP Novém Bydžově, ale především o Mikroregionu Novobydžovsko. Mikroregion jsem vymezila v rámci územní polohy, financování, předmětu činnosti, rozvojových aktivit a čerpání dotací.

Došla jsem k závěru, že mikroregion v daném území má kladný ohlas a přínos pro své členské obce a jejich obyvatele. Přírodním centrem mikroregionu je město Nový Bydžov. Městský úřad zde poskytuje obcím poradenství a pomoc s čerpáním dotací.

Z realizovaných projektů mikroregionu jsem si vybrala dva, které byly většího rozsahu a měly významnější dopad na rozvoj vybraného území. Jeden z projektů se zabýval značením cyklotras a druhý restaurováním památek. Zajímalo mě financování těchto projektů, průběh jejich realizace a cíl. Vybrané projekty jsem zhodnotila SWOT analýzou, neboť tato analýza byla cílem mé práce.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] Členské obce mikroregionu. O členském příspěvku [online]. 2010 [cit. 2012-03-13]. Dostupné z:
<http://www.petrovice.eu/dokumenty/navrh_rozpocet_mikroregion_2011.pdf>
- [2] Dotace Královéhradeckého kraje. Dotační oblast: Regionální rozvoj [online]. 5. 5. 2011 [cit. 2012-04-16]. Dostupné z: <<http://dotace.kr-kralovehradecky.cz/Modules/DOTIS/Pages/Public/ProjectList.aspx?ID=1&Year=2011>>
- [3] KOUDELKA, Zdeněk. Obce a kraje: Podle reformy veřejné správy v roce 2000. Praha: Linde Praha, a.s., 2000, s. 220. ISBN 80-7201-250-9.
- [4] Královéhradecký kraj. Krajské dotační programy: Program obnovy venkova [online]. 24. 3. 2011 [cit. 2012-03-16]. Dostupné z: <<http://www.kr-kralovehradecky.cz/scripts/detail.php?pgid=125>>
- [5] Mikroregion Novobydžovsko. Dokumenty Mikroregionu Novobydžovsko: Stanovy mikroregionu [online]. 2001 [cit. 2012-02-11]. Dostupné z:
<http://www.novobydzovsko.cz/vismo/zobraz_dok.asp?id_org=500098&id_ktg=1015&p1=1127>
- [6] Mikroregion Novobydžovsko. Projekty: Péče o památky [online]. 2005 [cit. 2012-02-12]. Dostupné z:
<http://www.novobydzovsko.cz/vismo/zobraz_dok.asp?id_org=500098&id_ktg=1025&p1=1167>
- [7] Mikroregion Novobydžovsko. Projekty: Značení cyklotras [online]. Nový Bydžov, 2007 [cit. 2012-02-12]. Dostupné z:
<http://www.novobydzovsko.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=500098&id=1070&p1=1167>
- [8] Mikroregion Novobydžovsko. Základní informace [online]. 2011 [cit. 2012-02-20]. Dostupné z:
<http://www.novobydzovsko.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=500098&id=1002>
- [9] Ministerstvo financí: monitoring hospodaření obcí. ÚFIS [online]. 2010 [cit. 2012-03-12]. Dostupné z: <<http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufismon/index.pl>>
- [10] Nezaměstnanost. Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR [online]. 2005 [cit. 2012-02-10]. Dostupné z: <<http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem>>

- [11] Nový Bydžov. Rozvojové dokumenty: Strategie rozvoje Mikroregionu Novobydžovsko - Socioekonomický profil 2007 - 2015[online]. 2006 [cit. 2012-04-11]. Dostupné z: <<http://www.novybydzov.cz/rozvojove-dokumenty/ds-1018/p1=1029>>
- [12] Nový Bydžov. Historie města Nový Bydžov [online]. 2009 [cit. 2012-03-11]. Dostupné z: <<http://www.novybydzov.cz/historie-mesta/d-1058/p1=1091>>
- [13] Nový Bydžov: Informace o městě. *Dopravní napojení* [online]. 8. 12. 2009 [cit. 2012-04-17]. Dostupné z: <<http://www.novybydzov.cz/informace-o-meste/ds-1143/archiv=0&p1=1293>>
- [14] Nový Bydžov: Informace o městě. *Pracovní síla* [online]. 19. 1. 2010 [cit. 2012-03-18]. Dostupné z:< <http://www.novybydzov.cz/informace-o-meste/ds-1143/>>
- [15] ODBOR INVESTIC A ROZVOJE. Mapy: Mikroregion Novobydžovsko. Nový Bydžov, 2009.
- [16] ODBOR INVESTIC A ROZVOJE. Závěrečné vyhodnocení: Restaurování památek. Nový Bydžov, 2003 - 2005.
- [17] ODBOR INVESTIC A ROZVOJE. Závěrečné vyhodnocení: Značení cyklotras. Nový Bydžov, 2006 - 2007.
- [18] O mikroregionu Novobydžovsko. Charakteristika mikroregionu [online]. 2008, 2011 [cit. 2012-03-13]. Dostupné z: <<http://www.novobydzovsko.cz>>
- [19] O Královéhradeckém kraji. Základní informace o kraji, charakteristika kraje [online]. 2008, 25. 7. 2011 [cit. 2012-04-16]. Dostupné z: <<http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/kraj-volene-organy/kralovehradecky-kraj/statisticke-udaje-108/>>
- [20] O regionálním rozvoji. Regionální rozvoj [online]. [cit. 2012-02-27]. Dostupné z: <<http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/home.html>>
- [21] O obcích s rozšířenou působností. Risy.cz [online]. 2010 [cit. 2012-03-13]. Dostupné z: <<http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/kralovehradecky-kraj/obce-s-rozsir-pusobnosti/>>
- [22] RISY. Nový Bydžov - Zábědov: průmyslová zóna [online]. Královéhradecký kraj, 2007 [cit. 2012-02-16]. Dostupné z: <<http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/prumyslove-zony/detail?Id=387>>
- [23] RISY. Mikroregiony [online]. 2010 [cit. 2012-04-16]. Dostupné z: <<http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/mikroregiony>>
- [24] Společná Cidlina. Území MAS Společná Cidlina [online]. 2006 [cit. 2012-03-12]. Dostupné z: <<http://www.spolecnacidlina.cz/file.php?nid=6571&oid=1079868>>
- [25] ŠILHÁNKOVÁ, Vladimíra. Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji. 1. vyd. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2007, s. 129. ISBN 978-80-7395-019-4.

- [26] Územně analytické podklady ORP Nový Bydžov. O udržitelném rozvoji území [online]. 2010 [cit. 2012-03-11]. Dostupné z: <<http://uap.novybydzov.cz/pdf/uap.pdf>>
- [27] WOKOUN, René. Česká regionální politika v období vstupu do Evropské unie. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2003, s. 326. ISBN 80-254-0517-7.
- [28] WOKOUN, René. Úvod do regionálních věd a veřejné správy. 4. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2004, s. 437. ISBN 80-86473-80-5.

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A Popis vyznačených cyklotras

Příloha B Vyznačené cyklotrasy na území mikroregionu a jeho okolí

Příloha A: Popis značení cyklotras

Cyklotrasa číslo 144 na území Mikroregionu Novobydžovsko začíná na lesní asfaltové silnici mezi lesy v obci Prasek. Dále vede po silnici přes Zdechovice do obce Humburky, kde se spojí s trasou 4288. Po 200m za severním okrajem obce odbočí na polní zpevněnou cestu, po které se dostane do Nového Bydžova. Do města vstupuje ulicemi Na Lávce, Na Bělidle, V. K. Klicpery, Revoluční tř. na Masarykovo náměstí. Z města vychází ulicemi Čsl. Armády a Jana Maláta směrem na Starý Bydžov a Hlušice. Zde trasa končí. Délka trasy mikroregionu je 18 km.

Trasa číslo 181 je součástí Žitavské stezky. Značená cyklotrasa začíná v Petrovicích na křižovatce směrem do Lodína. Po silnici vede do obcí Myštěves a Šaplava. Pokračuje na Ohnišťany a končí v obci Obora na trase 4140. Délka trasy v mikroregionu je 13 km.

Trasa 4288 vstupuje do mikroregionu za obcí Žlunice a vede po silnici č. II/280 přes Kozojídky až do Vinar. Zde odbočuje k jihovýchodu, přes trasu 4287 a směřuje do Starého Bydžova. Zde se napojí na trasu 144, s kterou vede přes Nový Bydžov až do obce Humburky. V této obci se trasy rozdělují. Délka trasy v mikroregionu je 17 km.

Trasa 4290 začíná společně s trasou 181 v Ohnišťanech a vede na Loučnou Horu až do Smidar k zámku a ke kostelu. Na křižovatce pokračuje po silnici do obce Skřivany ke kostelu a po místní komunikaci přes Sloupno do Nového Bydžova. Do města vstupuje ulicemi Tovární a Husovou. Po cyklostezce vedené parkem se dostává na Masarykovo náměstí. Z náměstí vede po Revoluční třídě, odbočí do ulice 1. máje. Z ulice opouští město směrem na Vysočany. Dále pokračuje do obce Zachrašťan. Délka trasy v mikroregionu je 20 km.

Trasa číslo 4284 vede přes obce: Chotělice, Smidary, Křičov, Starý Bydžov a Stará Skřeněň. Trasa začíná na území mikroregionu v obci Chotělice a pokračuje do Smidar. Vede okolo kostela a přes náměstí na konec obce, kde odbočí na Křičov a Starý Bydžov. Pokračuje prudké klesání, pod kostelem přetne trasu č. 144 a stále klesá do Staré Skřeněře. Za obcí odbočí na Novou Skřeněň, kde opouští území mikroregionu. Délka trasy v mikroregionu je 20 km.

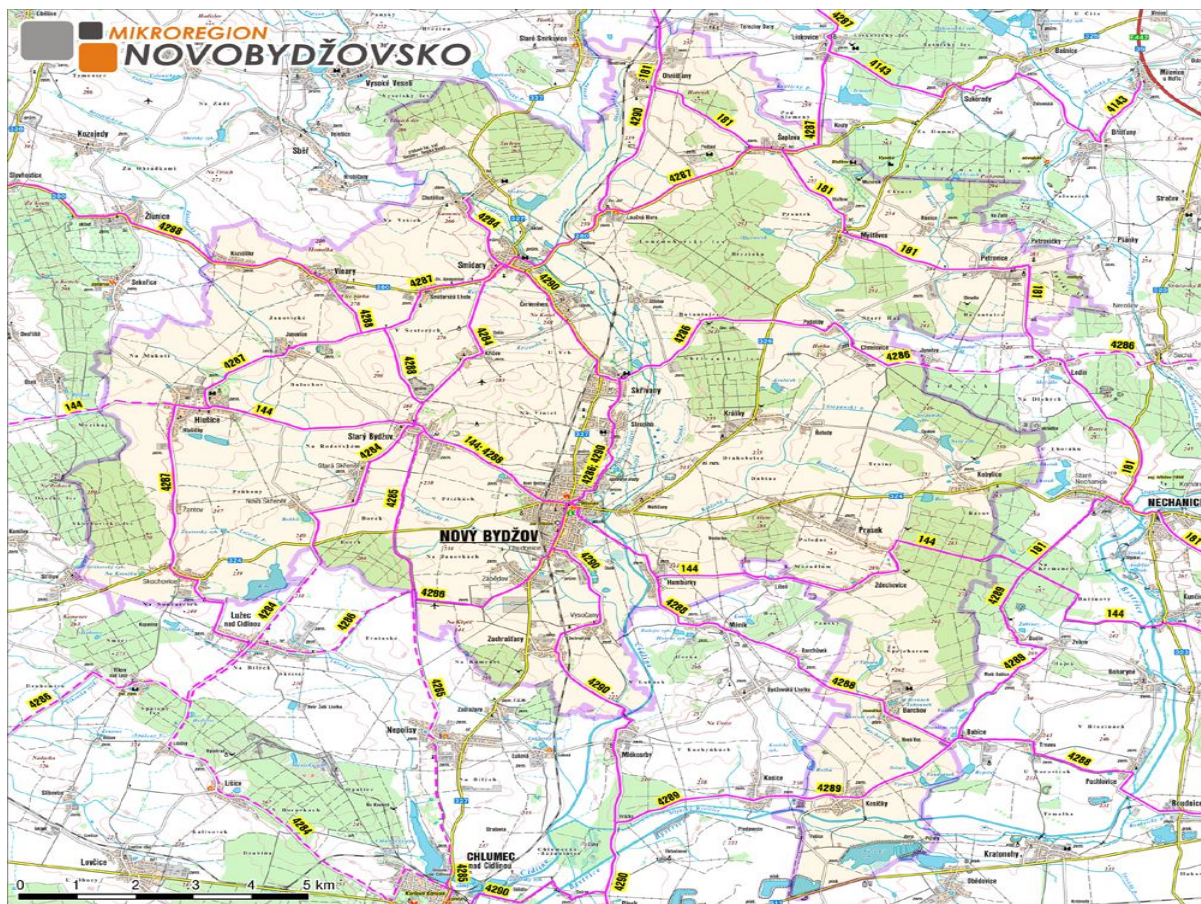
Trasa 4285 vede přes Starý Bydžov a Zábědov. Trasa začíná na území mikroregionu pod kostelem ve Starém Bydžově na odbočce z trasy 4288 na polní cestu do Nepolis. U letiště v obci Zábědov křížuje trasu (4286) a opouští území mikroregionu. Délka trasy mikroregionu je 4 km.

Trasa 4286 vede přes obce: Chmelovice, Podoliby, Skřivany, Sloupno, Nový Bydžov a Zábědov. Označená trasa začíná v obci Chmelovice na území mikroregionu, dále vede do Podolib a Skřivan. U kostela se střetne s trasou (4290) a společně vedou přes Nový Bydžov. Ve městě protne trasu 4288 a na konci se rozdělí. Pokračuje přes Zábědov až k polnímu letišti, kde se křížuje s trasou 4285 a opouští území mikroregionu. Délka trasy v mikroregionu činí 23 km.

Trasa 4287 vede přes obce: Šaplava, Loučná Hora, Smidary, Janovice, Hlušice a Skochovice. Trasa začíná v okolí Hořic na rozcestí s trasou 4143 v Lískovicích. Vede po místní komunikaci na křižovatku se silnicí č. 280 u Šaplavy už na území mikroregionu. Po této silnici směřuje přes Loučnou Horu do Smidar. Dále vede přes most, za kterým odbočí k zámku a kolo kostela vyjde společně s trasou 4290 na náměstí. Na konci obce Smidary se trasy rozdělují. Cyklotrasa pokračuje do Smidarské Lhoty, Janovic a Hlušic na křižovatku s trasou 144. Dále vede přes obce mimo území mikroregionu do Hlušiček, Žantova a poté se vrací na území mikroregionu do obce Skochovic, přes kterou opouští mikroregion. Délka trasy v mikroregionu měří 23 km.

Zdroj: Dokumenty z městského úřadu, odbor investic a rozvoje, závěrečné vyhodnocení projektu značení cyklotras

Příloha B: Vyznačené cyklotrasy na území mikroregionu a jeho okolí

Zdroj: Dokumenty z městského úřadu, odbor investic a rozvoje, závěrečné vyhodnocení projektu značení cyklotras